

IQRA

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI NR 3.

OKTOOBER 2009 / 12 SHAWWAL 1430

**VALMISTUME
PALVERÄNNAKUKS!**

Assalamu alaikum wa rahmatullah wa barakatuhu,

käesolev kuukiri on eriväljaanne palverännakuks valmistumiseks.

Loodame, et see eriväljaanne on abiks teie, inshallah, pühäl palverännakul.

Fi amani llah,

kuukirja koostajad.

SISUKORD

<i>Hadž - Viimse päeva eelvaatus</i>	4
<i>Hadithinurk: SAHIH AL-BUKHARI, Ul-Hadžž (palverännaku raamat) valitud hadithe, 1. osa</i>	14
<i>Fatwanurk: Naiste palverännak</i>	20
<i>Koraaninurk: Suurad 109-111</i>	22
<i>Põrgu ja paradiis</i>	25

HADŽ - VIIMSE PÄEVA EELVAATUS!

Iga täiskasvanud moslem, kes füüsiliselt ja majanduslikult selleks võimeline on, peab vähemalt üks kord elus sooritama hadži ehk palverännaku. See on viies ja viimane islami viiest tugisambast. Kõikidelt maadelt ja rassidest palverändurid tulevad Mekasse kokku, eesmärgiga Jumala käsule alluda. Nad ei lähe Mekasse loodust imetlema - ümbrus koosneb ju ainult kõrbest. Nad lähevad sinna palverännakule, et rõhutada oma kuuluvust Jumalale. Hadži läbi tugevnevad moslemite ühtsus, võrdsus ja vendlus. Hadž viiakse läbi kindlate reeglite alusel, millel on oma tähendus.

MIS ON HADŽ?

Palverännak pole mingi turistlik ettevõtmine, kus reisija oma reisi aja ise kindlaks määrab. Hadž on kindlaks määratud ühele teatud ajale aastas, nimelt kuukalendri viimase kuu üheksandale päevale. Hadžil, nagu ka teistel kohustustel, on oma kava. Iga päev palvetatakse kindlatel aegadel, et usklikud kokkukuuluvustunnet tajusid. Palvetamine viib solidaarsuse ja ühtsuseni, nii sihis kui ka teos. Paastutakse kindlal kuul, Ramadanikuul, ning moslemid alustavad ja lõpetavad paastu samal ajal - üks mõte, tegu ja aeg, et tugevdada ühtsust, võrdsust ja vendlust usklikel vahel. Sama kehtib ka palverännaku kohta, mis viiakse läbi kindlal ajal, et panna moslemeid tajuma ühtsust ja solidaarsust.

MEESTE RIETUS

Palverännaku ajal on kõik mehed samas riietuses. Iga mees kannab kaht läbiõmblemata valget riidetükki. Valge riie sümboliseerib nii kehalist kui ka hingelist patust vaba olemist ja puhtust. Läbiõmblemata riie on ilmalistest tungidest vabanemise sümboliks. Kõik meessoost palverändurid kannavad üht ja sama valget riiet: vaene ja rikas, noor ja vana. Hoolimata nende rassist, nahavärvist, rahvusest ja emakeelest, on kõik meessoost palverändurid koos ühes kohas, ühel ajal ja samas riietuses. Naisterahvad võivad palverännaku läbi viia oma harjumuspärase riietust kandes.

KAABA – PÜHA KODA

Üks tähtsamaid hadži kohti on Kaaba, mida on nimetatud ka Pühaks Kojaks või Vanaks Kojaks või esime-

seks Jumala teenimiseks ehitatud kojaks. Algupäraselt oli Kaaba ka Püha Koda Aabrahami ja Ismaeli jaoks, kes selle üles ehisid. Islamis on ja oli Kaaba pühaks kohaks, sümboliks kõigile ilmutatud Jumala teenimise viisidele nii tänapäeval kui ka varem. Islam pole isoleeritud usk, see on jätk kõikidele eelmistele Jumala teenimise viisidele. Islami kohaselt ei tohi usud teineteisega vaielda, kuna kõik jumalakummardamise viisid tulevad Jumalalt, et inimesi juhatada. Islami kohaselt peab iga usklik kõikidesse ilmutatud raamatutesse ja kõikidesse saadetud prohvetitesse uskuma. Kaaba esimeseks tähtsuseks palverännakul on see, et see on esimene koda, mis ehitatud Jumalale alistumise märgiks.

Paljud hadži ettevõtmised pärinevad Aabrahamilt ja neil on spetsiaalne moraalne, sotsiaalne või vaimne tähendus.

ÜMBER KAABA KÖNDIMINE

Palverändurid kõnnivad seitse korda ümber Kaaba. Seda tegevust nimetatakse ifada-ringkõnniks. Alustatakse Musta Kivi (Kaaba küljes olev väike kivi) poolsest küljest, iga ringi alguses selle poole viidates. Kaaba oli püha juba Aabrahami ja Ismaeli jaoks. Kõikide ilmutatud Jumala kummardamise viiside ja prohvetite ühtsus ja võrdsus on islami nurgakiviks. Näiteks Aabrahami (as) nagu ka Muhammedi (salli allahu wa sallem) meenutatakse palvetades iga päev ja seda võrdse armastuse ja austusega. Peale selle suunab moslem kõik oma palved Kaaba poole, mis sümboliseerib kõikide moslemite ja usklike ühtsust.

MUST KIVI

Sel ajal, kui Kaaba ümber kõnnitakse, viidatakse Kaaba nurgas asuva Musta Kivi suunas. See kivi on üks vanadest kividest, mida Kaaba esmakordsel ehitamisel kasutati. Arvatakse, et see on pärit Paradiisist, mis jällegi sümboliseerib usklike ühtsust. Aadam olevat maa peale saadetud, see para-

diisikivi käes. Tol kaugel ajal oli kivi olnud lumivalge. Kui Kaaba pühamu ehitati, müüriti kivi selle nurka. Sellest ajast on inimesed seal palverännakul käinud ja kivi on inimeste pattudest mustaks muutunud. Alati kui Kaabat taastatakse,

hoitakse see kivi omal kohal, sümbolina kõikide prohvetite võrdsusest ja jätkust.

KÖND SAFA JA MARWA VAHEL

Peale Kaabat peab moslemist palverändur seitse korda kahe künka, Marwa ja Safa, vahet käima. See tava on Hažari (Aabrahami teine naine)

ajast, mil ta nende kahe künka vahet oma pojale Ismaelile vett otsides jooksis. Ka palverändur peab kannatlikkuse sümbolina seitse korda nende kahe künka vahel jooksmata. Kaaba ümber kõndimist ja kahe künka vahel jooksmist ei soorita moslem ükski: tuhanded teised moslemid liiguvad koos temaga, kõik valgesse riietatud. See on ühtsuse, võrdsuse ja endi Jumalale allutamise märgiks.

MIINA

Kuukalendri viimase kuu kaheksanda päeva hommikul lähevad kõik palverändurid, keda on kokku umbes 2 miljonit, Miinasse, mis asub väljaspool Mekat. Selles kohas aitasid Mediina moslemid omal ajal prohvet Muhammedi (salli allahu wa sallem) Jumala ja islami vaenlaste vastu võidelda. Siin peavad kõik palverändurid kandma oma palveränduri rõivast ihraami ja anduma palvetele. Nad kordavad talbiyat - „Siin me oleme, O meie Valitseja, valmis Sulle kuuletuma.“

On Muhammedi (salli allahu wa sallem) pärimus siin viite palvet pidada, alustades keskpäevase palvusega ja lõpetades päikesetõusu ajal peetava palvusega üheksanda päeva hommikul.

ARAFAT

Kuu üheksandal päeval lähevad kõik palverändurid Arafatile, mis asub ligikaudu 15 km Mekast väljas.

Siia jäävad nad terveks päevaks Jumalale palvetama ja talbiyat lausuma - „Siin me oleme, O Valitseja, valmis Sulle kuuletuma.” Arafatis veedavad palverändurid terve päeva koos samas kohas ja samal ajal Jumalat paludes, kandes sarnaseid riideid, erinevusteta rassis ja isikus – see on praktiline vendluse, võrdse ja ühtsuse harjutus, millele ei leidu võrdset kusagil mujal.

OHVERDAMINE

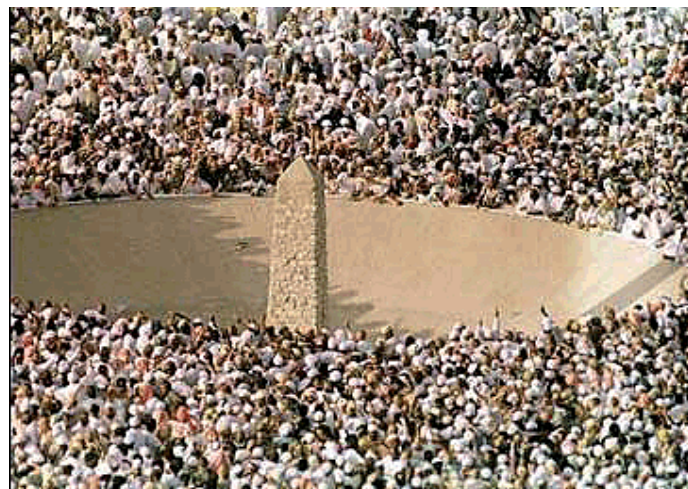
Peale loojangut lahkuvad palverändurid Arafatist Muzdalifasse ja jäävad sinna ööseks. Kümnennda päeva hommikul lähevad nad Miinasse ning ohverdavad seal (lambaid, kaameleid jne.). See on tava, mis meenutab Aabrahami (as), kes oli valmis Jumalale allumise märgiks oma poja ohverdama.

KIVIDE PILDUMINE

Enne ohverdamist peab palverändur alustuseks 7 väikest kive Suure Džamara suunas viskama. Päev peale seda, teisel päeval Miinas, viskab ta 7 kive Väikese Džamara suunas, 7 kive Keskmise Džamara suunas ja 7 kive Suure Džamara suunas¹. Kolmandal päeval käituvad palverändurid nii, nagu teiselgi päeval.

¹ Džamarad on sambad, mis sümboliseerivad saatana, kes üritas meelitada Aabrahami, Ismaeli ja Hažarit astuma vastu ohverdamisele.

Esimest korda kive visanud, võib palverändur seitse korda ümber Kaaba kõndida. Peale seda läheb ta, kui ta seda veel teinud pole, seitse korda Safa ja Marwa vahet kõndima. Peale kolmandat päeva kivide viskamist ja veidi enne Miinast lahkumist, sooritavad palverändurid Viimase Protsessi - viimase osa palverännakust.

ETTEVALMISTUSED PALVERÄNNAKUKS

- Mis on hadž? Hadž on Viimse Päeva eelvaatus! Seal on palav, seal on raske, seal on rahvas koos kui kilud karbis, ja ometi on neil, kes tõesti on tulnud Issanda pärast ja vaid Tema nimel, tunduvalt lihtsam kui teistel. Viimne Päev kestab 50 000 püha aastat. Kõik inimesed on alasti, püsti, pole ruumi hingatagi. Sel päeval on kõige armunumadki suurimad vaenlased, kuna kõik mõtlevad, kuidas saaks vaid teha nii, et see kõik kord lõpeks. Igaüks müüks maha oma lihase ema ja isa, kui vaid pääseks piinast. Hadž on nagu eelmäng sellele Viimsele Päevale – kõik trügivad, pole ruumi, pole õhku, kõik püüdlevad korruga sama eesmärgi poole.
- Mis on hadž? Hadž on üks pikk ja pidev palve – oled palves kui oled ärkvel, oled palves isegi siis, kui magad.
- Saudi Araabias võib nende kõrbekliimaga arvestades öhtul olla päris külm.
- Viisa eest küsitud raha läheb kohapealseks ülalpidamiseks (klimatiseering, vesi, elekter, bussid, haigekassa jne.).
- Enne minekut tuleks end kindlasti lasta vaksineerida.
- Süüa pole mõtet kaasa võtta, Saudi Araabias on toit väga odav.
- Kaasa tuleks võtta vaid paar komplekti riideid.
- Kliima on kuum, kuid väga kuiv – ei higista peaaegu üldse.
- Kui abikaasa ei luba naist minna palverännakule,

siis on naisel õigus minna koos isa või vennaga, see ei ole patt. Mehel ei ole õigus keelata naist täitmast tema religioosseid kohustusi, kui naisel selleks vähegi võimalus on.

- Kui ei ole piisavalt raha, et palverännakule minna, siis ei ole see kohustuslik. Niipea, kui selleks aga võimalus on, muutub see absoluutseks kohustuseks nagu iga teine viiest islami tugisambast.

IHRĀM EHK RITUAALNE PUHTUS

- Ihrām ei ole riietus, riietus on siin vaid ak-sessuaar. Ihrām on niya (kavatsus) sooritada palverännak ning hingelise puhtuse seisund selle sooritamiseks.
- Enne kodust lennuväljale minemist tuleks teha alghusl ehk suur puhastus mõttega, et see on ihrāmi jaoks, mis algab lennukis.
- Meeste ihrāmi riietuseks on 2 lina: üks neist (vähe-malt põlvini) pannakse ümber alakeha, teine õlgadele. Riie ei tohi olla siidist, vaid peab olema

midagi väga tavalist. Ka ei tohi mehed ihrāmi riietuseks kanda midagi, mis oleks kokku ömmeldud või siis näiteks alussärki, mütsi või sokke. Kui kõik palverändurid kannavad ühesuguseid valgeid linu keha ümber, on see suureks sümboliks sellele, et me kõik oleme Jumala ees võrdsed, olgu siis meie majanduslik, poliitiline või sotsiaalne staatus milline tahes.

- Naised võivad ihrām riietuseks kanda, mida nad iganes soovivad. Soovitatav on siiski jääda võimalikult tagasihoidlikuks. Naiste kohta kokkuömmeldud riie keeld ei kehti. Nad ei tohi aga palverännaku ajal kanda kindaid ega spetsiaalseid näokatteid. (Nägu ja käsi võib aga mitte-mahram meeste juuresolekul katta mõne muu riide, näiteks varrukaga ja nende meeste lahkumisel see riie jälle kõrvaldada.)

MIQĀT EHK IHRĀMI PIIR

- Lennukis teatatakse, millal peab igaüks kuulutama end ihrām seisundisse. Kui enne seda on vaja uuesti teha wudu, ei tohi selleks kulutada liialt palju vett ega aega, tuleb arvestada ka teistega.
- Kui öeldakse, et nüüd ollakse miqātil (piiril), siis tuleb tõsta parem käsi (sirgelt diagonaalis ette) ja

öelda – läbbayk allāhumma omra (Siin ma olen, mu Jumal, omra jaoks.).

- Iga kord, kui lennukis toimub oluline tõus või langus, tuleb seda korrata, kuid kätt ei pea enam tõstma.

TALBIYA

- Kogu tee palverännakule korratakse talbiyat – *läbbäik allāhumma läbbäik, läbbäik lää šāriika läkä läbbäik, innā l-hāmda wa nä 'mätä läkä wa-l-mulk, lää šāriikā läk*. Mis eesti keeles kõlaks järgmiselt: „Siin ma Sul olen, mu Jumal, siin ma Sul olen! Siin ma Sul olen, Sinule ei ole kaaslas! Tõesti, kiitus, halastus ja võim on Sinu! Sinule ei ole kaaslas!” Seda korratakse pidevalt, kui vähegi võimalik, päevade viisi. Alates Arafāti päevast (9. Dhu-l-hižža päev) ei loeta enam mitte talbiyat, vaid öeldakse: „lää ilāaha illallah”.

- Tavaliselt saabuvad palverändurid kõik kõigepealt Džeddasse. Sealt viiakse nad edasi otse Mekasse. Tuleb varuda kannatust, kuna võib päris palju aega minna. Mekasse saabumisel minnakse tavaliselt oma hotelli, süüakse või käiakse duši all. Ei tohi unustada, et ihrām seisundis ei tohi end pesta ei parfümeeritud seepide ega šampoonidega. Tuleb olla väga ettevaatlik, et mitte juukseid katkuda.
- Juukseid ega küüsi ei tohi ihrām seisundis lõigata. Seda võib väheke teha enne kodust lahkumist, kuid mitte ka liialt – midagi peab kindlasti jätma ihrām seisundi lõpetamise lõikuse jaoks.

IHRĀMI KEELUD

Sel ajal, kui moslem on ihrāmi seisundis, on talle teatud asjade sooritamine keelatud. Keelust üleastumisel tuleb keelust olenevalt kas paranduseks ohver tuua või peab sootuks palverännaku järgmisel aastal uuesti tegema. Siinkohal tooksime ära nimekirja keelatud tegudest:

Pea katmine. Antud keeld käib vaid meeste kohta. Ükskõik milliste kehal asetsevate karvade raseerimine, lõikamine või kitkumine.

Nii kätel kui jalgadel küünte lõikamine.

Parfüümi (kaasa arvatud parfümeeritud seebi või šampooni) kasutamine.

Kokkuömmeldud riie (kaasaarvatud näiteks aluspükste) kandmine. Keeld ei käi naiste kohta, kes võivad kanda ükskõik milliseid riideid, püüdes siiski jääda võimalikult tagasihoidlikuks.

Toiduks loomade kütmine ning tapmine. Jumal ütleb Koraanis: „Oo teie, kes te usute, ärge tapke saakloomi, kui olete ihrāmi seisundis.” (5:95)

Seksuaalselt suudeldamine, puudutamine ja seksuaal-

vahekord. Jumal ütleb Koraanis: „Ja kes plaanib sel ajal palverännakut sooritada, siis palverännaku ajal ärgu olgu ei vahekorda, patustamist ega vaidlemist.“ (2:197)

Abiellumine või abieluettepaneku tegemine. Jumala Sõnumitooja on öelnud: „Ihrāmi seisundis mees ei tohiks ei abielluda ega abieluettepanekut teha.“ Kui keegi peaks rikkuma ühte viiest esimesest keelust (kui kogemata, siis ei loe), tuleb tal anda fidya, st kas 3 päeva paastuda või toita kuut vaest, andes igaühele neist ühe kamalutäie (umbes 1,25 kg) nisu või ohverdada kitse. Jumal ütleb Koraanis: „Ja kes teist on haige või kellel on probleeme peaga (nii et seda tuleb raseerida), peab hüvitiseks kas paastuma, (vaeseid) toitma või ohverdama.“ (2:196) Saaklooma tapmisel peab aga hüvitiseks samaväärse looma tooma, kuna Jumal on Koraanis öelnud: „Kui keegi teist tapab (saaklooma) meelega, siis peab ta hüvitiseks Kaabasse tapetud loomale võrdväärse ohvri looma tooma, nagu on otsustanud kaks õiglast meest teie hulgast; või peab ta oma patu heastamiseks toitma vaeseid või samaväärselt paastuma.“ (5:95)

Suudlemise heastamiseks peab palverändur ohverdama kas lamba või kitse. Seksuaalvahekord muudab palverännaku kehtetuks, kuid palverändurile on soovitatav hadž siiski lõpuni läbi teha, badana (kaamel) ohverdada ning järgmisel aastal uuesti palverännakule minna. Kui badanat ohverdada ei ole võimalik, peab ta 10 päeva paastuma ja järgmisel aastal uuesti palverännakule minema. Imam Maliki raamatus „Muwatta“ on ära toodud, et Omar ibn Al-Khattabilt, Ali ibn Abu Talibilt ja Abu Hurairalt küsiti kord ühe mehe kohta, kes oli palverännaku ajal oma naisega vahekorras. Nad vastasid: „Ta peab oma palverännaku lõpuni tegema, järgmisel aastal samuti palverännakule minema ja ohvri looma tooma.“

Mis puutub aga abiellumisse, abieluettepaneku tegemisse ning igasugustesse igapäevastesse pattudesse nagu tagarääkimine ja valetamine, siis nende lepituseks on vaid Jumalalt andestuse palumine. Kuid kes tahaks siis selliste asjadega oma palverännakut kompromiteerida?

PALVERÄNNAKU TEOD

Palverännakut on kolme erinevat tüüpi:

1. hadž üksi – IFRĀD

- on mõeldud neile, kes elavad Mekale piisavalt lähedal ja saavad hadži tegemas käia mitmeid kordi elus.

2. omra ja hadž koos – QIRĀN

- on mõeldud neile, kel kaasas ohvriand; tavaliselt samuti need, kes elavad lähedal.

3. kõigepealt omra ja siis hadž – TAMATTU‘

MILLINE PALVERÄNNAKU TÜÜP VALIDA?

Kui Muhammed (salli allahu wa sallem) kodust lahkus, oli tal qirāni palverännaku jaoks niya (kavatsus). Tal oli kaasas ka ohvriand. Kui ta jõudis Mekasse, alustas ta omra sooritamist. Olles jõudnud seitsmenda jooksuga Marwale, ütles ta: „Kui ma oleksin seda varem näinud, mida nägin praegu, oleksin teinud niya omra jaoks.“ (St – ta oleks teinud kõigepealt omra ja siis hadži, ehk tamattu‘ palverännaku tüübi.) Muhammed (salli allahu wa sallem) andis seega käsu kõigile oma kaaslastele, kes olid tulnud ilma ohvrita, muuta niya qirānist tamattu‘ks. Seetõttu tehakse kõige tihedamini just tamattu‘ hadži. Selle jaoks ei ole eraldi niyat. Alguses öeldakse niya omra jaoks, siis hadži jaoks.

OMRA RITUAALID:

- Mekasse jõudes tehakse kõigepeal omra.
- Esmalt peab minema Kaaba juurde. Tuleb asetada end selle nurga kohale (ükskõik kui kaugel raadiuses sellest), kus asetseb Must Kivi, tõsta mõlemad käed taeva poole, nägu Kaaba suunas, ja lausuda „bismillah, allahu akbar“.
- Seejärel tuleb teha 7 ringi ümber Kaaba (jälle ükskõik kui kaugelt, ei ole mõtet minna otse Kaaba kõrvale trügima, teisi lõmastama ja ennast lõmastada laskma) vastupäeva.
- Soovitatav on kaasa võtta väike nõõrijupp ja teha iga ringiga ümber Kaaba ka ring ümber sõrme või siis sõlm nõõri sisse, et arvestus sassi ei läheks. Me võime küll mõelda, et mis see seitsmeni pole siis lugeda, aga praktika näitab, et need 7 ringi saavad olema kõike muud kui lihtsad sooritada ja meeles pidada.
- On parem, kui oleks võimalik teha kolm esimest ringi kiiremini ja neli viimast ringi aeglasemalt (normaalselt).
- Püüda võimalikult vähe tõugelda!
- Nende järgi, kes igal nurgal raamatust mingit eri palvet loevad, ei tasu teha. See on bida‘ (innovatsioon).
- Peale seitmendat ringi tuleb teha kaheakaline palve, soovitatavalt kusagil maqām Ibrāhimi (Aabrahami seismiskoha) ees, kuid selle positsiooni saavutamiseks ei tohi kindlasti mitte teisi segada ega üritada seitset ringi tegevaid masse peatada. Reeglina on nii palju rahvast, et palvet saab teha vaid kaugel. Sellisel juhul tuleb lihtsalt õiget suunda hoida.

- Palves loetakse esimeses rakas peale Fatihad Suura Kāfirūn, teises aga Suura Ikhlās (qul hu allahu ahad).
- Enne edasi Safā ja Marwa juurde asumist, võib juua ja Zamzami juures puhata.
- Jõudes Safāle öeldakse –*Innā l-safa wal-marwata min šā'ā'iri llāhi fāmān hāzzā l-bāitā au i'tamara fālāā žunāhā 'āleihi ān yattauwwafa bihimāā wamān tatauwwa'a khairan fāinnā llaaha šākirun 'āliym.* Mis eesti keeles kõlaks järgmiselt – „*Tõesti, Safa ja Marwa on Jumala poolt määratud riituskohtade hulgast. See, kes teostab hadži (Issanda) Kotta või omra, sellel ei ole pattu, kui ta käib kahe künka vahel edasi-tagasi. (Teadku) see, kes teeb puhtsüdamlikult head, et Jumal on Tänuulik ning Teadja.*”
- Safā ja Marwa vahel tuleb käia 7 korda edasi tagasi (4x edasi ja 3x tagasi). Kui võimalik, tuleks alguses joosta. Taas tasuks kordade lugemiseks kaasa võtta nõõrijupike.
- Jõudes 7. korraga (4x edasi) Marwa juurde, tõsta käed taeva poole ja lausuda valjusti dua (nagu tegi seda kunagi Hažar oma poja Ibrahimiga eest).
- Sellel kohal lõpeb omra! Tuleb lõigata veid juukseid ja küüsi, panna selga tavariided. Kuni hadži alguseni võib puhata ja loengutes käia.

HADŽI RITUAALID:

- Dhu l-hižža 8. päeva hommikul peab tegema al-ghusli (suure puhastuse) niyaga (kavatsusega) hadžile.
- Tuleb panna selga ihrāmi riided ja öelda talbiya hadži jaoks - lābbayk āllāhumma hāzz (Siin ma olen, mu Jumal, palverännaku jaoks). Esimene päev Miinas ehk yawm at-tarawiya (niiskuse päev, kuna koguti vett viieks järgneva päevaks):
- Lahkutakse Mekast ja suundutakse Miina poole.
- Kohale jõutakse enne asri palvet. Dohr ja asr on siin vaid 2 rakat (kõik eelnevad palved olid tavapikkusega).
- Aega sisustatakse Koraani lugemise ja loengute kuulamisega.
- Kõik veedavad öö Miinas.
- 9. Dhu-l-hižža päev on palverännaku kõige olulisem päev ja seda juba koidust alates.
- NB! Miina jaoks peaks toitu kaasa ostma, kuna kohapeal on vaid välismaa kaupmehed, kes üritavad hästi teenida.
- Arafāt:
- Kümneid tuhandeid busse sõidab ringiratast, et viia kõik palverändurid Miinast Arafātile.
- Kes 9. päeva lõpuks (päikeseloojanguks) Arafāti territooriumile ei jõua, selle hadž on kehtetu.

- Arafātil võib end sättida ükskõik kuhu territooriumil, ei pea tingimata ronima mäe otsa.
- Paigale peab jääma kuni päikeseloojanguni.
- Dohr ja asr loetakse siin üksteise järgi, mõlemad vaid 2 rakat.
- Peale asri palvet seistakse püsti, käed taeva poole, näoga Kaaba suunas ja siin võib Jumalalt paluda mida iganes või lihtsalt retsiteerida Koraani.
- Arafāt on palverännaku alus! Kohustuslik on vähemalt hetke enne päikeseloojangut seista rahulikult Arafāti territooriumil ja samuti hetk peale päikeseloojangut.

MUZDALIFA:

- Peale päikeseloojangut liigutakse edasi Muzdalifasse (ligi 5 km kaugusel).
- Maghrib ja iša palvetatakse seal üksteise järel (iša on 2 rakat).
- Kohustus on sinna jääda vähemalt keskööni. Need, kes on vanad või väsinud, võivad alates keskööst edasi liikuda.
- Peale išat tehakse siin 1-rakaline witr.
- Vaba aega kasutatakse õppimiseks!
- Parempoleks, kui sinna jäädaks koiduni ja tehtaks seal ka fažri palve.
- Ei tohi unustada ka veidi puhata!
- Siin korjatakse ka väikesed kivikesed, mida hiljem viskeks vaja läheb.
- Teine päev Miinas, al-žamarāt:
- 10. Dhu-l-hižža päeva hommikul liigutakse tagasi Miinasse.
- Visatakse 7 Muzdalifast korjatud väikest kivikest suure Džamara (saatanat sümboliseeriva samba) pihta, öeldes iga kord – „bismillah, allahu akbar”.
- Kui järgmistest viiest teost on ükskõik mis järjekorras 3 sooritatud, võib tagasi „tsviilelu” juurde pöörduda (v.a. abielusuhtes, mis on lubatud alles 3. päeval peale aidi): 1) kivivise – ar-ramiy, 2) ohver – an-nahr (täpsemalt vaata vastavast artiklist), 3) 7

ringi ümber Kaaba (nagu eelpool kirjeldatud), 4) 7x Safā ja Marwa vahel jooksmine, 5) juuste ja küünte lõikamine.

- 3 viimast ööd veedetakse Miinas. (Kui on väga kiire, siis alates 12. Dhu-l-hižža päevast võib lahkuda.)
- Igal nendest kolmest päevast visata 7 kivi kõigi kolme Džamara pihta, dohri ja maghribi (või ka iša) vahel. Alustada kõige väiksemast, siis suunduda keskmise juurde, seejärel kõige suurema juurde.
- Erinevate etappide vahel võib Kaaba poole seistes teha duasid, tingimusel, et see ei sega teisi.
- Peale Dhu-l-hižža 13. päeva on hadž ametlikult läbi.

OHVERDAMINE

Ohverdus on kinnitatud sunna ja seega on äärmiselt halb, seda mitte teostada, kui selleks on olemas majanduslikud võimalused.

- Anas on edasi andnud, et Prohvet (salli allahu wa sallem) ohverdas kaks hallikat sarvedega oinast. Ta lõi kas neil ise kõri läbi, öeldes „bismillah w-allahu akbar“.
- Kui kellelgi on plaan ohverdada ja algavad Dhu-l-hižža 10 esimest päeva, siis on tal keelatud küüsi, juukseid või nahka lõigata, kuni ta on ohverdanud. Umm Salama on edastanud, et Prohvet (salli allahu wa sallem) oli öelnud: „Kui on alanud Dhu-l-hižža 10 esimest päeva ja kellelgi teist on plaanis loom ohverdada, siis too hoidugu juuste ja küünte lõikamisest.“

MIDA OHVERDADA?

- Ohvriloom peaks olema kas kaamel, lehm (mitme peale) või lammas.
- „Ja igale kogukonnale oleme määranud (ohvri) riituse, et nad saaksid Jumala nime pühitseda sellel, mis Ta neile loomadest on (toiduks kõlbulikku) andnud ...“ (22:34)
- Looma ohvrikõlbulikkust näitab see, et tal ei ole väljapaistvaid vigu.

- Prohvet (salli allahu wa sallem) on öelnud: „On neli (viga), mis teevad ohvri vastuvõetamatuks: silmapaistvalt poolpime / vilets loom, selgelt haige loom, nähtavalt lonkav loom ja silmnähtavalt kõhn või nälgunud loom.“ (At-Tirmidhi)

MILLAL OHVERDADA?

- Ohverdada tuleb peale aidi palvet, kuna Prohvet (salli allahu wa sallem) on öelnud: „See, kes ohverdab enne Aidi palvet, on ohverdanud enesele ja see, kes ohverdab peale palvet, on sooritanud ohverduse ja täitnud moslemite sunna.“ (Al-Bukhari, Muslim)

KES TEOSTAB OHVERDAMISE?

- Neile, kes oskavad ise ohverdada, on sunna ohverdust ise läbi viia, öeldes: „bismillah w-allahu akbar; oo Issand, see on ... poolt.“ (oma nimi või selle nimi, kes palus ohverdada).
- Prohvet (salli allahu wa sallem) ohverdas oina, öeldes: „Bismillah w-allahu akbar, oo Issand, see on minu ja kõigi nende poolt, kes minu kogukonnast ei ole ohverdanud.“ (Abu Dawud, At-Tirmidhi)
- Sellele, kes ise ei oska ohverdada, on soovitatav siiski ohverdusest osa võtta.

Kellele anda liha?

- Ohvri omanik peaks ise osa ohverdatud looma lihast tarbima (ja esimene asi, mida Prohvet (salli allahu wa sallem) ohverduspäeval söi, oli lambakints), osa lähedastele, perele ja naabritele, jagama ja osa almusena vaestele andma.
- „ ... ja sööge sellest ning toitke vaeseid, kellel ei ole.“ (22:28)
- Prohveti kaaslased jagasid ohvri kolmeks osaks: 1/3 endale, 1/3 kingiks, 1/3 almuseks.
- Lihunikule ei tohi maksta ohvrilooma lihaga.

DHU L-HIŽŽA (PALVERÄNNAKU KUU) 10 ESIMEST PÄEVA

- Ibn Abbas andis edasi, et Prohvet (salli allahu wa sallem) oli öelnud: „Ei ole paremaid tegusid kui need, mis on korda saadetud nendel kümnel päeval.“ Kaaslased küsisid: „Isegi mitte džihad?“ Muhammed (salli allahu wa sallem) vastas: „Isegi mitte džihad, välja arvatud mehe puhul, kes lahku kodunt, riskeerib oma elu ja varaga ning naaseb tühjade kätega Issanda nimel.“ (Al-Bukhari)
- Neil päevil on kõigil soovitatav püüda rohkem palvetada, Jumala nime nimetada, perega suhelda, almust anda, head soovitada ja halba keelata.
- Ibn Omar ütles: „Ei ole Jumala juures olulisemaid

päevi, millede teod oleksid Ta poolt rohkem armastatud, kui need 10 päeva. Seega korrake neil päevadel „allahu akbar“, „lää ilääha illallah“ ja „älhämdu lill-lääh““ (At-Tabaraniy – „Mu’jam Al-Kabir“)

- Ibn Omar ja Abu Hurayra käisid neil kümnel päeval turul ja kordasid: „allahu akbar“ ja inimesed kordasid nende järgi (igauks omaette).“ (Al-Bukhari)

- Neil päevil tuleks pühendada end ka paastule - Prohvet Muhammedi (salli allahu wa sallem) naised on edastanud, et Prohvet (salli allahu wa sallem) paastus 9 esimest Dhu-l-hižža päeva, ašura päeval ja kolmel kuu (keskmisel) päeval.“ (Imam Ahmad, Abu Dawud, An-Nassa’yy)

- Arafati päeva (9. Dhu-l-hižža päev) paast on väga soovitatavaks sunnaks neile, kes ise palverännakul ei ole. Prohvet (salli allahu wa sallem) on öelnud: „Looda Jumalalt tasu, et see paast kustutaks su möödunud ja tulevase aasta patud.“ (Muslim)

- Abu Hurayra on edastanud, et Prohvet (salli allahu wa sallem) on öelnud: „Omra kustutab selle ja eelmise omra vahelised patud ja Jumala poolt vastu võetud hadž ei anna muud tasu kui paradiisi.“ (Al-Bukhari, Muslim)

PALVERÄNNAKU TEGUDE PÄRITOLU

AADAM JA EEVA

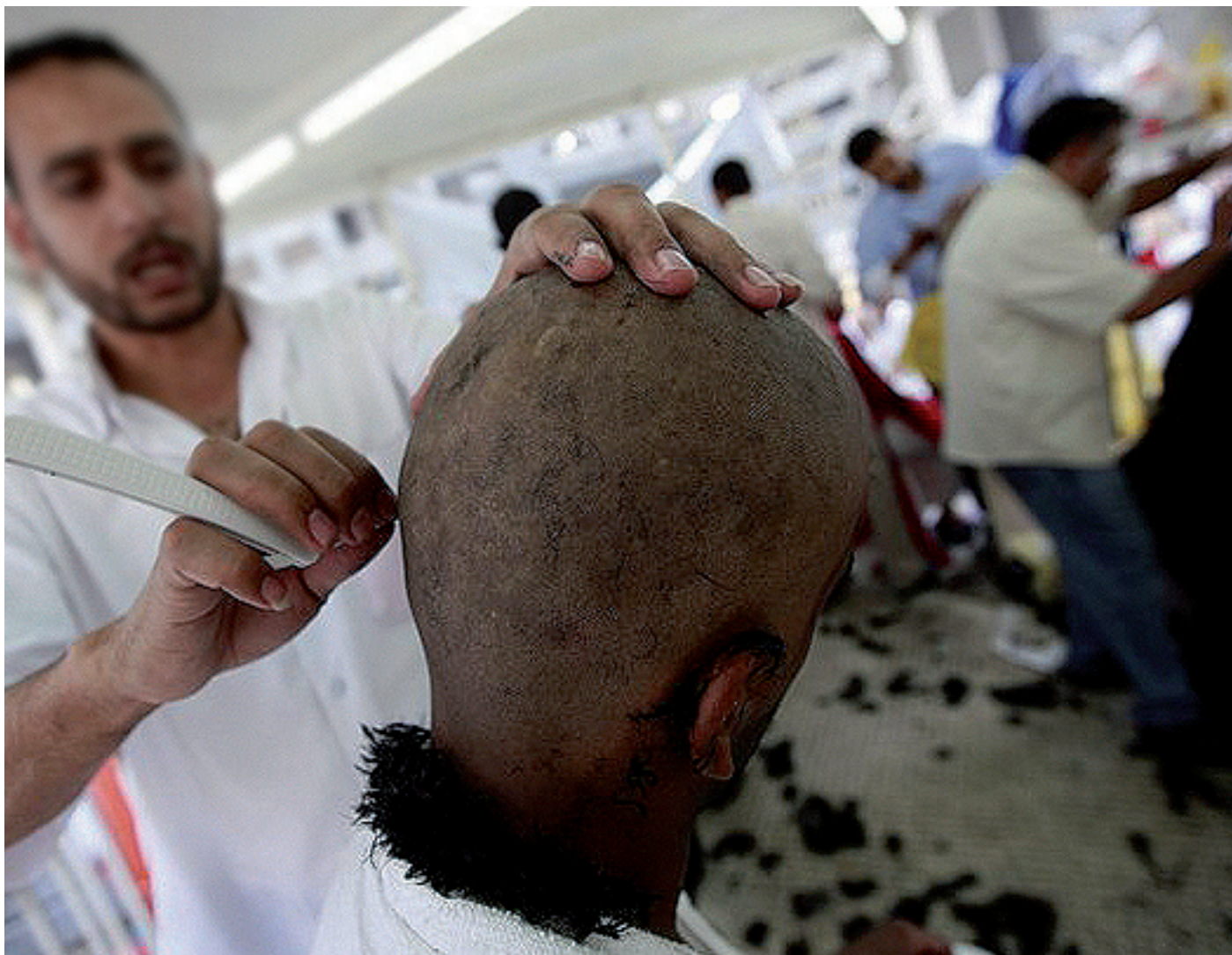
Paradiisis:

Jumal lõi Aadama ja tollele naise. Aadamal oli kõik, mis ta vajas. Naiivsusest tegi ta Jumala sõna vastu, TAHTMATULT.

Enne seda oli Iblis Jumala sõna vastu tegutsenud, TAHTLIKULT. Ta teadis, et mida ta teeb on halb, aga ikkagi tegi ta seda. Ta teadis, et jääb igaveseks Jumala armust ilma, aga ikkagi tegi, meelega. Miks? KADEDUSEST. Jumal ütles, et teeb krooni oma loomingule – inimese – ja saatan oli inimesele kade. Ta lubas, et hukutab inimese, nagu tema ise oli hukkunud inimese pärast.

MAALE:

Kui Adam Paradiisist alla saadeti, oli tal kaasas paradiisikivi. See, kus Adam ja Eeva maale jõudsid, ei ole kindlalt teada: erinevad allikad pakuvad, et nad saabusid Meka ja Taifi vahelisele alale, Adam Indiasse ja Eeva Džeddasse või siis jälle Adam As-Safa künkale ja Eeva Al-Marwa künkale. Kindel on, et nad kahetsesid oma tegu ning palusid andeks. Jumal andestas neile. Meka asukohta püstitati

esimene Jumala teenimise koda, mille osaks sai ka paradiisikivi. Hiljem Jumala koda hävines ning selle ehitas uuesti üles alles Aabraham koos oma poja Ismaeliga. Aabraham oli ka esimene, kes inimesi palverännakule kutsus.

AABRAHAM JA TEMA POEG ISMAEL

Aabrahami esimene naine oli Sarah. Kuna Aabraham ei saanud Sarahga lapsi, võttis ta Sarah toetusel naiseks Hažari. Sarah aga muutus armukadedaks, kui Hažar rasedaks jäi ja Aabraham oli segaduses.

Sarah tahtis kõigiti Hažarit alandada. Esimesena maailma ajaloos tehti just Hažarile kõrvaugud – alanduse märgiks. Hiljem sai see orja tunnuseks. Ismael ja Hažar jäetakse kõrbesse:

Hažar sünnitas Aabrahamile poja. Sellest pojast sai Aabrahami elu mõte. Jumal sai seepeale „armukadedaks“. Aabraham pidi Jumalale tõestama oma armastust, st oma nii palavalt armastatud poja enda juurest ära saatma. Jumal ütles Aabrahamile: „Võta oma laps ja Hažar, vii nad kõrbe ja Ma annan teada, kuhu nad jätta ...“

Aabraham käis kuni Bakka (Meka vana nimi) oruni, seal andis Jumal talle märku peatuda. Aabraham jäi veidiks ajaks sinna. Kui ta tahtis lahkuda, küsis Hažar: „Kellele sa meid siia jätad?“ Aabraham ei julgenud vastata, ta pea-aegu nuttis. Hažar kordas oma küsimust, teist korda, kolmandat korda. Seejärel küsis ta: „Kas Jumal käskis sul nii teha?“ Aabraham vastas: „Jah!“ „Kui see on nii, siis küll Jumal ka meie eest hoolitseb.“ Aabraham jättis neile seepeale veidi vett ja süüa ning lahkus.

SAFĀ JA MARWA:

Kolme päeva pärast ei olnud Hažaril enam piima, kuna söök ja jook olid otsas. Ta pani lapse maha (praeguse „Aabrahami seismiskoha“ juurde) ja tahtis vett otsima minna. Ta ronis Safā künkale, et paremini näha, vaatas ringi ja jooksis seejärel teise künka (Marwa) poole, jõudis kohale, vaatas ringi, tõstis käed üles ja palus Jumalat, seejärel jooksis taas Safāle ja nii 7 (4+3) korda.

ZAMZAMI ALLIKAS:

Kui ta viimasel korral Marwani jõudis, kuulis ta järsku suurt kõmakat. Ta keeras end ringi ja nägi ingel Gaabrieli, kes oli kannaga vastu maad virutanud ja maast purskas välja allikas. Laps hakkas juba uppuma, kui Hažar hüüdis: „Zam, zam!“ („Aitab, aitab!“) ja nii jäigi Zamzam vaid väikeseks allikaks ega tekitanud järve.

Jeemenist läks Palestiina poole karavan. Nad nägid

endi kohal linde lendamas ja mõtlesid: „Imelik, mis teevad siin küll linnud? Kõrbes ju vett ei ole!“ Nad järgnesid lindudele ja leidsid oru, mille põhjas oli väike järveke. Ismael oli selleks ajaks juba ligi 8-kuune. Kogu selle aja olid nad end toitnud vaid Zamzami veega, millel on äärmiselt rikas ja toitev koostis.

Karavan palus Hažarilt külalislahkust ja kaupmehed lubasid selle eest võtta Hažari ja Ismaeli oma kaitse alla.

KIVIDE VISKAMINE:

Aastaid hiljem, kui Aabraham oli juba oma naise ja poja juurde tagasi tulnud, tahtis Jumal jälle teda proovile panna. Ta palus tal ohverdada oma poja Arafati mäel. Saatan tuli Aabrahami meelt muutama. Ta sosistas: „Mis Ta veel ei taha!?! Kõigepealt Ta käsib sul naise ja poja maha jätta ja nüüd siis poja sootuks tappa ...“ Aabraham võttis 7 kivi ja viskas need saatana pihta, öeldes iga korda: „bismillah w-allahu akbar“. Saatan läks kiusama ka Ismaeli ja Hažarit, kuid noodki vastasid kivide loopimisega. Kui Aabraham jõudis Arafati mäele ja asus poega ohverdama, saatis Jumal ingel Gaabrieli, kes teda takistas ja andis ohvriks poja asemel lamba. Peale seda ehitasid Aabraham ja Ismael koos Jumala austamiseks Kaaba templi ja kutsusid inimesi sinna palverännakule, Jumalat ülistama. Aegade möödudes aga nende monoteistlik kutse tuhmus - Kaabas hakati austama paljusid jumalusi, usk Jumala Kojas korrumppeerus. Sellele pani lõpu alles viimane Issanda prohvetite seas - Prohvet Muhammed (salli allahu wa sallem).

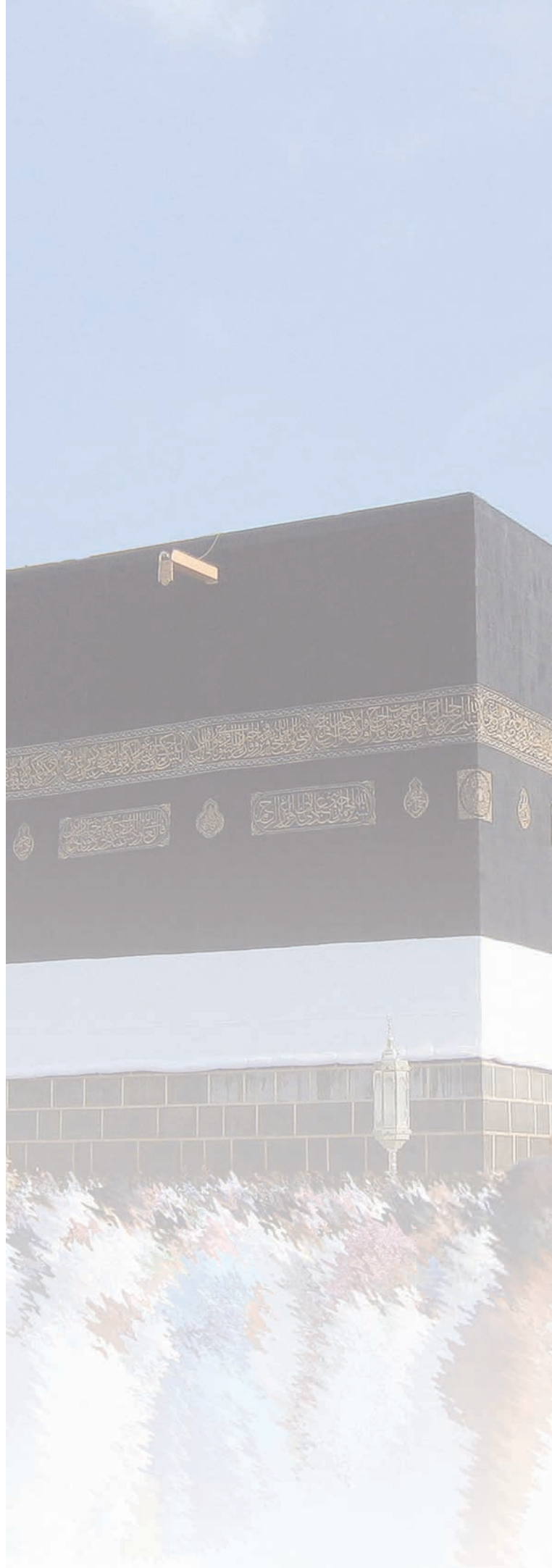
AID UL-ADHA - OHVERDAMISPÜHA

Samal ajal, kui palverändurid Mekas ohvrilooma tapavad, teevad seda moslemid ka oma kodudes üle kogu maailma. Seda ohverdamispuha nimetatakse

aid ul-adha või ka aid ul-kabir – ohverduspüha või suur püha; vastandudes seega teisele moslemite poolt peetavale pühale – Ramadanipaastu lõppu tähistavale aid ul-fitrile ehk aid ul-saghirile (väikesele pühale).

Aid ul-adha algab Dhu l-hižža (palverännakukuu) 10. päeval (täpselt 70 päeva peale Ramadani) ning kestab kokku 3 päeva. Seda püha peetakse meenutamaks prohvet Aabrahami kuulekust, kui ta oli nõus oma poja Ismaeli Jumalale ohverdama. Jumal aga saatis Aabrahamile viimasel hetkel poja asemel ohverdamiseks oina. Selle mälestuseks ohverdavadki moslemid üle kogu maailma just sel päeval lamba, kitse või kaamli ning jagavad selle ohvriliha kolmeks, jättes ühe osa endile piduroaks, kinkides teise osa lähedastele ning annetades kolmanda osa vaestele.

Prohvet Muhammedi (salli allahu wa sallem) traditsiooni kohaselt on sunnaks (soovitatavakse teoks) paastuda 9 esimest Dhu l-hižža päeva, mida peetakse pühamateks kui Ramadanikuu 10 viimast päeva, või kui nii palju ei saa / jõua, siis ainult 9. päev. Aid ul-adha hommikul nagu ka aid ul-fitri hommikul lähevad moslemid kohalikku mošeesse aidipalvusele. Aid on aeg, mis pühendatakse perele ning kus pööratakse erilist tähelepanu vaestele, lapsed saavad aga kingitusi. Pühade ajal peab isegi kõige vaesema mehe laud olema kaetud, ka kõige vaesematel lastel seljas mõni uus rõivaese.

SAHIH AL-BUKHARI

Kitab Ul-Hažž (palverännaku raamat) valitud hadithe, 1. osa

1513. Abdullah bin Abbas (raa) jutustas: Al-Fadl (tema vend) ratsutas Jumala Sõnumitooja (saws) seljataga. Üks naine Khathami hõimust tuli ning Al-Fadl hakkas teda vaatama ja naine hakkas vaatama Al-Fadlit. Prohvet (saws) pööras Al-Fadli näo teisele poole. Naine ütles: „O Jumala Sõnumitooja, palverännaku kohustus, mis Jumal on oma kummardajatele saatnud, on saanud kohustuseks mu isale, kuid ta on vana ja nõrk ning ei saa korralikult sadulas istuda. Kas ma võin palverännaku tema eest sooritada?“ Prohvet (saws) vastas: „Jah, võid küll.“ See juhtus Prohveti (saws) viimase palverännaku ajal.

1519. Abu Huraira (raa) jutustas: Prohvetilt (saws) küsiti: „Mis on parim tegu?“ Ta vastas: „Jumalasse ning Tema Sõnumitoojasse uskumine.“ Siis küsiti temalt: „Mis on järgmine?“ Ta vastas: „Võtta osa džihaadist Jumala heaks.“ Ta käest küsiti taas: „Mis on järgmine?“ Ta vastas: „Sooritada hažž mabruur¹.“

1520. Aisha (raa), usklike ema, jutustas: Ütlesin: „O Jumala Sõnumitooja, me peame džihaadi parimaks teoks. Kas me ei peaks siis džihaadist osa võtma?“ Prohvet (saws) vastas: „Parim džihaad naise jaoks on hažž mabruur.“²

1521. Abu Huraira (raa) jutustas: Prohvet (saws) ütles: „Kes iganes sooritab palverännaku vaid Jumala jaoks, ei ole oma naisega vahekorras (palverännaku ajal) ega tee halbu tegusid, see pöördub koju tagasi kui vastsündinu (st pattudest puhas).“

1524. Ibn Abbas (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) tegi Dhul-Hulaifast miiqaati³ Mediina rahvale, Al-Juhfast Shami⁴ rahvale, Qarn-al-Manazilist Najdi⁵ rahvale ja Yalamlamist Jeemeni rahvale. Need piirid on nii neile inimestele, kes seal elavad kui ka neile, kes seal läbi tulevad kavatsusega palverännakut sooritada. Kes aga nendes piiripiirkondades elavad, võivad ihraami⁶ võtta kohas, kus nad oma reisi alustavad ja Meka rahvas võib ihraami võtta Mekas.

18. peatüki seletus: Ibn Abbas (raa) ütles: „Palverändur võib lõhnata magusa basiiliku järgi ja vaadata peeglist, teda võib ka tavalise söödava õli või võiga ravida.“ Ata ütles: „Palverändur võib sõrmust ning vöökotti kanda.“ Ibn Umar (raa) sooritas palverändurina Kaaba ümber tawaafi⁷, riidetükk kere ümber seotud.

1542. Abdullah bin Umar (raa) jutustas: Üks mees küsis: „O Jumala Sõnumitooja, milliseid riideid peab palverändur kandma?“ Jumala Sõnumitooja (saws) vastas: „Ta ei tohi kanda särki, turbanit, pükse, peakatet või nahksokke, välja arvatud juhul, kui ta kingi ei leia, siis võib ta peale pahklud katva osa äralõikamist nahksokke kanda. Ja ta ei tohi kanda riideid, mis on lõhnastatud safrani või warsiga (teatud parüüf).

23. peatüki seletus: Aisha (raa) kandis palverändurina kollaseks värvitud rõivaid ning ütles, et naisest palverändur ei tohi oma nägu kuni silmini ega üleni katta ning ei tohi kanda safrani või warsiga lõhnastatud riideid. Aisha (raa) leidis, et naisel ei ole palverändurina keelatud kanda ei ehteid, musta või roosat värvi riideid ega nahksokke.

1545. Abdullah bin Abbas (raa) jutustas: Prohvet (saws) lahkus koos oma kaaslastega Mediinast peale oma juuste õliga kammimist ning kahe ihraamilina selgapanemist (rida – ülakeha lina, izaar – alakeha lina). Ta ei keelanud kellelgi mingeid linu kasutamast, välja arvatud neid, mis olid safraniga värvitud, sest need võivad nahale lõhna jätta. Seega ronis Prohvet (saws) hommikul Dhul-Hulaifas sadulasse ning sõitis nii kuni Al-Baidani, kus ta koos oma kaaslastega

1 Jumala poolt vastu võetud täiuslik palverännak.

2 Sõna džihaad otsene tähendus on püüdlus või võitlus ja see võib käia igasuguste raskuste ületamise kohta. Relvadega võitlemine on vaid üks džihaadi liike, kuid ka headuse levitamine on džihaad, endas oleva kurjaga võitlemine on džihaad, teadmiste levitamine on džihaad ning palverännaks on džihaad, kuna selle jooksul puututakse kokku paljude raskustega.

3 Piir, millest alates palverändur mõtestab oma kavatsuse minna palverännakule ning lausub teatud formulari.

4 Vana nimetus Süüria, Liibanoni, Palestiina ja Jorania aladele.

5 Üks Araabia poolsaare piirkondi.

6 Palveränduri kavatsus sooritada palverännak ja tema eriline palverännaku riietus.

7 Rituaalne seitse korda vastupäeva ümber Kaaba kõndimine palverännaku ajal.

talbija⁸ lausus ning seejärel oma ohverkaamlil taqliidi tseremoonia⁹teostas. See toimus 25. dhu-l-qa'da¹⁰ päeval. Kui ta 4. dhu-l-hižža päeval Mekasse jõudis, sooritas ta Kaaba ümber ning Safa ja Marwa vahel kõndimised. Kuna ta oli oma ohvrilooma ehtinud, ei lõpetanud ta siinkohal oma ihraamseisundit. Ta läks edasi Al-Hujuni lähedal asuva Meka kõrgeima koha suunas, võttes ihraami palverännaku jaoks ning ei läinud enam peale tawaafi sooritamist Kaaba juurde, kuni ajani, mil ta Arafatilt tagasi tuli. Ta andis oma kaaslastele¹¹ käsu teha Kaaba ümber tawaaf ning Safa ja Marwa vahel saa'i¹², oma juuksed lühikeseks lõigata ning ihraam lõpetada. See käis nende inimeste kohta, kellel ohvriandi kaasas polnud ning kes seda ehtinud ei olnud. Neile, kellel naised kaasas olid, oli nüüd lubatud nendega vahekorda astuda, samuti kasutada parfüüme ning kanda tavalisi riideid.

1548. Anas (raa) jutustas: Prohvet (saws) tegi Mediinas 4-rakase dohri palve ja Dhul-Hulaifas 2-rakase asri palve ja ma kuulsin, kuidas nad (Prohveti (saws) kaaslased) koos karjumiseni valjusti talbijat kordasid.

1549. Abdullah ibn Umar (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) talbija oli järgmine: läbbäik allaahumma läbbäik, läbbäikä lää šäriika läkä läbbäik, inna-l-hämdä wa-n-ni'mätä, läkä wa-l-mulk, lää šäriikä läk

Ma vastan Su kutsele, o Jumal, Ma vastan Su kutsele ja ma olen kuulekas Su käskudele, Sul ei ole partnereid, ma vastan Su kutsele. Kõik ülistus, tänu ja õnnistus on Sinu. Kõik võim on Sinu. Ja Sul ei ole partnereid.

1556. Aisha, Prohveti (saws) abikaasa (raa), jutustas: Me asusime koos Prohvetiga (saws) tema viimaseks palverännakuks teele ning võtsime ihraami omra jaoks. Prohvet (saws) ütles: „Kellel on ohvriand kaasas, peab võtma ihraami hadži ja omra mõlema jaoks ja ei tohi oma ihraami enne lõpetada, kui need mõlemad tehtud on.“ Mekasse jõudes olid mul päevad, seega ei käinud ma ei ümber Kaaba ega Safa ja Marwa vahet. Kurtsin sellest Prohvetile (saws) mispeale ta vastas: „Tee oma juuksed lahti, kammi need ja võta ihraam vaid hadži jaoks, jättes omra.“ Nii ma ka tegin. Kui olime hadži lõpetanud, saatis Prohvet (saws) mind koos mu venna Abdurrahman bin Abu Barkiga Tanimi. Sooritasin oma omra. Prohvet (saws) ütles mulle: „See omra on su puudujäänud omra eest.“ Need, kes olid alguses võtnud ihraami vaid omra jaoks, käisid ümber Kaaba ning Safa ja Marwa vahet ning seejärel lõpetasid oma ihraami. Peale Minaast tagasitulekut käisid nad veelkord ka Safa ja Marwa vahet. Need, kes võtsid ihraami hadži ja omra jaoks korraga, sooritasid vaid üks kord Safa ja Marwa vahet käimise.

1593. Abu Said Al-Khudri (raa) jutustas: Prohvet (saws) ütles: „Inimesed käivad hadžil ja omral edasi ka siis, kui Ja'žuuž ja Ma'žuuž (Gog ja Magog)¹³ on saabunud.“ Üks edastajatest, Shuba, lisas: „(Viimne) Tund ei saabu enne, kui palverännak (Kaabasse) hüljatakse.“

1596. Abu Huraira (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Peenikeste jalgadega mees Etioopiast hävitab Kaaba.“

1597. Abis bin Rabia jutustas: Omar (raa) tuli Musta Kivi¹⁴ juurde, suudles seda ning ütles: „Tõepoolest, ma tean, et sa oled kivi ning ei suuda ei head ega halba teha. Kui ma poleks näinud Jumala Sõnumitoojat (saws) sind suudlemas, ei oleks ka mina sind suudelnud.“

1598. Salim jutustas, et ta isa ütles: „Jumala Sõnumitooja (saws), Usama bin Zaid, Bilal ja Uthman bin Talha (raa) sisenesid Kaabasse ning sulgesid ukse. Kui nad ukse jälle avasid, olin ma esimene, kes sisenes. Kohtusin Bilaliga ning küsisin temalt: „Kas Jumala Sõnumitooja (saws) palvetas sees?“ Bilal vastas jaatavalt ning lisas: „Kahe parempoolse samba vahel.“

1603. Salim jutustas, et ta isa ütles: „Nägin, kuidas Jumala Sõnumitooja (saws) Mekasse jõudis. Ümber Kaaba kõndi-

8 Teatud fraas, mis öeldakse ihraam seisundi võtmisel.

9 Tegemist on tseremooniaga, mille käigus palverännaku ohvrilooma kaela seotakse värvilisi ehtepaelu.

10 Kuukalendri kuu, mis eelneb palverännakukuule.

11 Neile, kellel ohvriandi kaasas polnud, seega kes tegid kõigepealt omra, seejärel katkestasid oma ihraam seisundi kuni 8. dhu-l-hižžani ning seejärel võtsid uuesti ihraami hadži jaoks – seda nimetatakse hažž at-tamattu. Need, kellel ohvriand kaasas oli, pidid tegema kõigepealt omra ja siis hadži, kuid vahepeal ihraami katkestada ei tohtinud – seda nimetatakse hažž al-qiraan.

12 Rituaalne seitse korda (4x edasi, 3x tagasi) Safa ja Marwa küngaste vahel käimine, mida teostatakse palverännaku ajal.

13 Monoteistlike religioonide ennustuse kohaselt tulevad enne maailma lõppu idast kaks vägevast rahvast, kes kõik oma teel vallutavad.

14 Kivi Kaaba ühes küljes.

des suudles ta kõigepealt Musta Kivi ning kolm esimest ringi seitsmest tegi ta ramaliga¹⁵.

1613. Ibn Abbas (raa) jutustas: Prohvet (saws) sooritas kaamli seljas Kaaba ümber ringe ning iga kord, kui ta (Musta Kiviga) Nurgast möödus, osutas ta selle suunas millegagi, mis tal käes oli ning ütles allaahu akbar¹⁶.

1618. Ibn Juraj ütles: Ata rääkis meile, et kui Ibn Hisham keelas naistel koos meestega Kaaba ümber käia, ütles ta viimasele: „Kuidas saad sa neid keelata, kui Prohveti (saws) naised käisid ümber Kaaba koos meestega?“ Ma ütlesin: „Kas see oli enne või peale hidžaabi väljakuulutamist?“ Ata vandus ning ütles: „Ma nägin seda peale hidžaabi käsku.“ Ma küsisin: „Kuidas nad meestega segunesid?“ Ata vastas: „Nad ei segunenudki kunagi meestega ja Aisha (raa) tegi eraldi tawaafi ümber Kaaba, ilma et ta oleks kunagi meestega segunenud. Kord tegi Aisha (raa) tawaafi ümber Kaaba ja üks naine ütles talle: „O Usklike ema, lähme puutume Musta Kivi.“ Aisha (raa) vastas talle: „Mine sina,“ ning keeldus ise minemast. Prohveti (saws) abikaasadel oli kombeks öösiti maskeerunult välja tulla ning meestega koos tawaafi teha. Kuid iga kord, kui nad tahtsid Kaabasse siseneda, ootasid nad, kuni mehed välja tulid. Mina ja Ubaid bin Umair käisime Aishal (raa) külas, kui ta Jauf Thabiris peatus.“ Ma küsisin: „Millist hidžaabi ta kandis?“ Ata vastas: „Ta kandis vana Türgi hidžaabi ja see oli ainsana meie ja tema vahel. Ma nägin, et ta kandis midagi roosat.“

1620. Ibn Abbas (raa) jutustas: „Kui Prohvet (saws) oli Kaaba ümber tawaafi tegemas, möödus ta kellestki, kes oli end kättpidi nõõri või millegi taolise abil kellegi teise külge sidunud. Prohvet (saws) lõikas selle omaenda käega läbi ja ütles: „Juhata teda käsipidi.“

1622. Abu Huraira (raa) jutustas: Prohveti (saws) viimasele palverännakule eelneval aastal, kui ta tegi Abu Bakrist (raa) palverändurite juhi, saatis viimane mind koos mõnede teistega avalikuks tegema järgmist: „Ükski mušrik¹⁷ ei tohi peale seda aastat palverännakut sooritada ning ükski alasti isik ei tohi Kaaba ümber tawaafi teha.“

68. peatüki seletus: Ata ütles: „Kui keegi teeb parasjagu tawaafi ning samal ajal kostub palvekutse ning algab palve või ta lükatakse ta kohalt minema, siis peale palve lõppu peab ta tagasi minema sinna, kus tal pooleli jäi ning sealt jätkama.“ Sama on jutustanud ka Ibn Umar ja Abdurrahman bin Abu Bakr (raa).

69. peatüki seletus: Nafi jutustas: Ibn Umar (raa) sooritas peale igat seitset ringi 2-rakase palve. Ismail bin Umaiyya ütles: „Ma ütlesin Az-Zuhrile, et Ata ütles: „Kohustuslik palve asendab 2-rakalist tawaafi palvet.“ Az-Zuhri vastas: „Parem on käia kindlat teed pidi. Prohvet (saws) ei teinud kunagi seitset ringi tawaafi ilma, et oleks peale seda 2-rakase palve sooritanud.“

1625. Ibn Abbas (raa) jutustas: Prohvet (saws) jõudis Mekasse ning sooritas tawaafi Kaaba ümber ning sa'i Safa ja Marwa vahel, kuid peale seda ei läinud ta Kaaba juurde enne, kui oli Arafatilt tagasi jõudnud.

1626. Umm Salama, Prohveti (saws) abikaasa (raa), jutustas: „Rääkis Jumala Sõnumitoojale (saws) (oma haigusest).“ Ühe teise edasiandja sõnul Umm Salama (raa) jutustas, et kui Jumala Sõnumitooja (saws) oli Mekas ning otsustas lahkuda, kui Umm Salama (raa) ei olnud veel Kaaba ümber tawaafi teinud, ütles Prohvet (saws): „Kui hommikupalvet palvetatakse, soorita tawaaf oma kaamli seljas samal ajal, kui inimesed palvetavad.“ Nii ta tegigi ja ei palvetanud 2-rakalist tawaafipalvet enne, kui oli mošeest juba väljas.

1628. Aisha (raa) jutustas: Mõned inimesed sooritasid Kaaba ümber tawaafi just peale hommikupalvet ning seejärel istusid ning kuulasid kuni päikesetõusuni jutlust. Nad istusid kuni aeg, mil palvetamine ei ole soovitatav¹⁸, läbi sai, tõusid siis püsti ning palvetasid (2-rakase palve, mis tehakse peale Kaaba ümber käimist).

1629. Abdullah (raa) jutustas: Ma kuulsin, kuidas Prohvet (saws) keelas päikesetõusu ja päikeseloojangu ajal palvetamise.

1635. Ibn Abbas (raa) jutustas: Jumala Sõnumitooja (raa) tuli joomiskohta ning küsis vett. Al-Abbas ütles: „O Fadl, mine oma ema juurde ja too temalt Jumala Sõnumitooja (saws) jaoks vett.“ Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Anna mulle vett juua.“ Al-Abbas vastas: „O Jumala Sõnumitooja, inimesed on oma käed siia sisse pannud.“ Jumala Sõnumitooja (saws) ütles taas: „Anna mulle vett juua.“ Seega ta jõi sedasama vett ning läks seejärel Zamzami¹⁹ juurde, kus

¹⁵ Kiire kõnd, mille juurde käib ka käte ja jalgade liigutamine. Kolme esimese ringi ajal ümber Kaaba peaksid mehed, kuid mitte naised, sellist kõndi järgima.

¹⁶ Jumal on Suurim !

¹⁷ polüteist, pagan, iidolikummardaja, Ainujumalasse mitte-uskuja

¹⁸ Päikese tõusu ajal, et inimesed ei arvaks, et nad päikest kummardavad.

¹⁹ Kaev Mekas.

inimesed teistele vett pakkusid ning tööd tegid. Prohvet (saws) ütles neile: „Jätkake, te teete hea teo.“ Seejärel ta lisas: „Kui ma ei kardaks, et teised hakkavad teiega (vee väljavõtmises) võistlema, võtaksin ma kindlasti köie ning paneksin selle üle selle (st oma öla, et nendega koos vett kaevust välja tõmmata).“ Seda öelnud, osutas Prohvet (saws) oma ölale.

1636. Anas bin Malik (raa) jutustas, et Abu Dhar (raa) ütles: Jumala Sõnumitooja (saws) ütles: „Mu maja katus avati, kui ma Mekas olin²⁰ ja Gaabriel (as) laskus alla. Ta avas mu rinna ja pesi seda Zamzami veega. Seejärel tõi ta kuldse anuma, mis oli täis tarkust ning usku ja kallas selle sisu mulle rinda ning seejärel sulges selle. Siis võttis ta mul käest kinni ning tõusis kõige madalamasse taevasse. Gaabriel käskis madalaima taeva väravavahil värava avada. Värava-vaht küsis: „Kes on?“ Gaabriel vastas: „Ma olen Gaabriel.“

1648. Asim jutustas: Ma küsisin Anas bin Malikilt (raa): „Kas sulle ei meeldinud Safa ja Marwa vahet kõndida?“ Ta vastas: „Ei, kuna see tseremoonia käis islamieelse ignorantse aja juurde, kuni Jumal ilmutas: „Tõesti, Safa ja Marwa on Jumala sümbolid. Seega ei ole sellele patt, kes sooritab hadži või omrat Kaaba juurde, nende vahet käia ...“ (2:158)“

1650. Aisha (raa) jutustas: Kui ma Mekasse jõudsin, olid mul päevad. Seega ei käinud ma ei Kaaba ümber ega Safa ja Marwa vahet. Ma teatasin sellest Jumala Sõnumitoojale (saws). Ta vastas: „Soorita kõik palverännaku tseremooniad nagu teised palverändurid, kuid ära Kaaba tawaafi enne tee, kui oled puhtaks saanud.“

1651. Jabir ibn Abdullah (raa) jutustas: Prohvet (saws) ja tema kaaslased võtsid ihraami hadži jaoks, kuid kellelgi peale Prohveti (saws) ning Talha ei olnud ohvriandi kaasas. Ali saabus Jeemenist ning tal oli ohvriand ühes. Ali ütles: „Ma võtsin ihraami sama kavatsusega mis Prohvetki (saws).“ Prohvet (saws) käskis oma kaaslastel selle võetud ihraamiga omra teha ning peale Kaaba ümber kõndi ning Safa ja Marwa vahet käimist oma juuksed lühikeseks lõigata ning ihraam lõpetada, välja arvatud need, kellel ohvriand kaasas oli. Inimesed küsisid: „Kuidas saame me Minaasse (st palverännakule) edasi minna, kui oleme oma naistega vahekorras olnud?“ Kui see uudis Prohvetini (saws) jõudis, ütles ta: „Kui ma oleksin varem teadnud, mida ma hiljuti teada sain, ei oleks ma ohvriandi kaasa võtnud. Kui mul poleks ohvriandi kaasas olnud, oleks ma oma ihraami lõpetanud.“ Aishal hakkasid päevad, seega ta tegi kaasa kõik palverännaku tseremooniad, välja arvatud Kaaba tawaaf. Kui ta puhtaks sai, tegi ta Kaaba ümber tawaafi. Ta ütles: „O Jumala Sõnumitooja, te kõik lähete tagasi hadži ja omraga, mina aga ainult hadžiga.“ Seega Prohvet (saws) käskis Abdurrahman bin Abu Bakril Aishaga koos Tanimi minna ja nii sooritas ta oma omra peale hadži.

1652. Hafsa (raa) jutustas: Meil oli kombeks pühade ajal oma neitseid mitte välja lasta. Bani Khalafi juurde tuli üks naine. Ta ütles, et ta öde oli abielus ühe Jumala Sõnumitooja (saws) kaaslasega, kes võttis osa kaheteistkümnest lahingust koos Jumala Sõnumitoojaga (saws) ja ta (st öde) oli oma mehega kaasas kuues neist. Ta ütles: „Me sidusime haavatuid ning hoolitsesime haigete eest.“ Ta (st öde) küsis Jumala Sõnumitoojalt (saws): „Kas selles on midagi halba, kui naine oma kodus püsib, kui tal hidžaabi ei ole?“ Ta vastas: „Ta peaks end oma kaaslase hidžaabiga katma ning heades tegudes ja religioosetel kokkusaamistel osalema.“ Kui Umm Atiyya (raa) tuli, küsisin ma temalt: „Kas oled sa sellest midagi kuulnud?“ Umm Atiyya vastas: „Saagu mu isa ta eest ohverdatud,“ ja ta ei maininud kunagi Jumala Sõnumitoojat (saws), ilma lisamata, et ta isa tema eest ohverdatud saaks. Me küsisime temalt: „Kas oled midagi sellist Jumala Sõnumitoojalt (saws) kuulnud?“ Ta vastas jaatavalt ning lisas: „Saagu mu isa ta eest ohverdatud, ta ütles, et vallalised küpsed neitsid, kes tihti varjatud on (st kodus), nagu ka noored vallalised neitsid ning küpsed tütarlapsed, kes tihti varjatud on, peaksid välja tulema ning osa võtma headest tegudest ning usklikke religioosetest kokkusaamistest. Kuid need naised, kellel on päevad, peaksid palvepaigast eemale hoidma (st teistega kaasa minema, kuid palveruumi mitte sisenema).“ Ma küsisin temalt: „Need naised, kel on päevad?“ Ta vastas: „Kas nad ei lähe kaasa Arafatile ja muudesse taolistesse kohtadesse?“

1653. Abdul Aziz bin Rufai jutustas: Ma küsisin Anas bin Malikilt (saws): „Räägi, mida sa mäletad Jumala Sõnumitoojast (saws) (järgevaga seoses): Kus ta palvetas dohri ja asri 8. dhu-l-hižža päeval?“ Ta vastas: „Minaas.“ Ma küsisin: „Kus ta Nafri²¹ päeval asri palvetas?“ Ta vastas: „Al-Abtahis,“ ning lisas seejärel: „Sa peaks tegema nii, nagu su juhid teevad.“

1658. Umm Al-Fadl (raa) jutustas: Inimesed kahtlesid, kas Prohvet (saws) paastub Arafati päeval, seega saatsid nad talle midagi juua ning ta jõi.

1659. Muhammad bin Abu Bakr Ath-Thaqafi jutustas: Ma küsisin Anas bin Malikilt (raa), kui olime Minaast Arafatile minemas: „Mida te tol päeval tegite, kui te Jumala Sõnumitoojaga (saws) koos olite?“ Anas vastas: „Mõned meist lu-

²⁰ *Mi'raaži ehk taevatõusmise ööl.*

²¹ *Minaast lahkumise päev, 12. või 13. dhu-l-hižža.*

gesid talbijat ja keegi ei protesteerinud selle vastu; teised jälle ütlesid allaahu akbar ja keegi ei protesteerinud selle vastu.“

1663. Salim bin Abdullah (bin Umar) jutustas: Abdul-Malik bin Marwan kirjutas Al-Hajjajile, et ta peaks Abdullah bin Umarit kõigis palverännaku tseremooniates järgima. Kui käes oli Arafati päev (9. dhu-l-hižža) ja päike oli kesktaevast alla vajunud, läksin ma koos Ibn Umariga (raa) Al-Hajjaji puuvillatelgi juurde ning Ibn Umar hüüdis: „Kus ta on?“ Al-Hajjaj tuli välja. Ibn Umar ütles: „Läksime.“ Al-Hajjaj küsis: „Kas praegu?“ Ibn Umar vastas: „Jah.“ Al-Hajjaj ütles: „Oota, kuni ma endale vett kallan (st end puhtaks pesen).“ Ibn Umar ronis seega oma sadulast maha (ja ootas) kuni Al-Hajjaj välja tuli. Ta kõndis minu ja mu isa vahel. Ma ütlesin Al-Hajjajile: „Kui tahad täna Prohveti (saws) sunna järgi teha, peaksid jutlust lühendama ning Arafatile minekuga kiirustama.“ Ibn Umar (raa) ütles: „Ta on tõtt rääkinud.“

1666. Urwa jutustas: Usamalt (raa) küsiti minu juuresolekul: „Kui kiiresti liikus Jumala Sõnumitooja (saws) kaamel, kui ta oma viimase palverännaku ajal Arafatilt lahkus?“ Usama vastas: „Prohvet (saws) liikus mõõdukalt sammul, kuid kui oli piisavalt ruumi, ajas ta oma kaamli väga kiiresti liikuma.“

1667. Usama bin Zaid (raa) jutustas: Peale Arafatist lahkumist läks Prohvet (saws) mägiteele ja vastas seal looduse kutsele, seejärel sooritas rituaalse pesemise. Ma küsisin: „O Jumala Sõnumitooja (saws), kas palvetad siin?“ Ta vastas: „Palve(koht) on sul ees (st Al-Muzdalifas).“

1671. Ibn Abbas (raa) jutustas: Ma liikusin Arafati päeval koos Prohvetiga (saws). Prohvet (saws) kuulis oma seljataga hüüdeid ja kaamlite piitsutamist, seega ta vibutas inimeste poole oma piitsaga: „Rahvas, olge ometi tasa. Kiirustamine ei ole jumalakartlikkuse märgiks.“

1673. Ibn Umar (raa) jutustas: Prohvet (saws) palvetas maghribi ja iša palve üksteise järel (Al-Muzdalifas), kummalgi eraldi iqaaamaga, ega palvetanud ühtki vabatahtlikku palvet nende kahe vahel.

1676. Salim jutustas: Abdullah bin Umaril (raa) oli kombeks oma pere nõrgad ette Minaasse ära saata. Seega lahkusid nad Al-Mash'ar Al-Haramist (st Muzdalifast) öösel (kui kuu oli loojunud) ja meenutasid Jumalat nii palju kui vähegi said. Nad jõudsid Minaasse enne, kui imaam oma teekonda Muzdalifast Minaasse alustada jõudis. Mõned neist jõudsid seega Minaasse fažri ajaks, mõned hiljem. Kui nad Minaasse jõudsid, viskasid nad kivikesi Žamra (saatanat sümboliseeriva samba) pihta. Ibn Umaril (raa) oli kombeks öelda: „Jumala Sõnumitooja (saws) andis neile (st nõrgematele) loa nii toimida.“

1678. Ibn Abbas (raa) jutustas: Mina olin üks neist, keda Prohvet (saws) Muzdalifa ööl varakult teele saatis, kuna olin tema pereliikmetest nõrgemate seas.

1680. Aisha (raa) jutustas: Sauda palus Prohvetilt (saws) luba varem lahkuda; ta oli paks ja väga aeglane naine. Prohvet (saws) andis talle loa.

1681. Aisha (raa) jutustas: Me tulime Muzdalifas sadulast maha ning Sauda palus Prohvetilt (saws) luba enne rahvamassi lahkuda. Ta oli aeglane naine ning Prohvet (saws) andiski talle loa. Ta lahkus (Muzdalifast) enne rahvamassi. Meie jäime Muzdalifasse kuni koiduni ning lahkusime koos Prohvetiga (saws), kuid ma (kannatasin nii, et) soovisin, et oleksin Jumala Sõnumitoojalt (saws) luba küsinud nagu Sauda ja see oleks mulle meeldivam olnud kui ükskõik milline muu rõõm.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَأَمَّا بَعْدُ فَعَسَىٰ أَعْزَمُ لِلْكَافِرِينَ هَٰؤُلَاءِ أَعْدَاءُ اللَّهِ
الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْيُنُهُمْ وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

اللَّهُ حَسْبُهُ
وَاللَّهُ مَعَهُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَأَمَّا بَعْدُ فَعَسَىٰ أَعْزَمُ لِلْكَافِرِينَ هَٰؤُلَاءِ أَعْدَاءُ اللَّهِ
الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْيُنُهُمْ وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

اللَّهُ حَسْبُهُ
وَاللَّهُ مَعَهُ

وَاللَّهُ مَعَهُ

وَاللَّهُ مَعَهُ

وَاللَّهُ مَعَهُ

وَاللَّهُ مَعَهُ

وَاللَّهُ مَعَهُ

وَاللَّهُ مَعَهُ

وَاللَّهُ مَعَهُ

وَاللَّهُ مَعَهُ

FATWAD

NAISE PALVERÄNNAK

MIDA TEHA, KUI PÄEVAD HAKKAVAD ENNE OMRA SOORITAMIST?

Küsimus: *Kui naine läheb palverännakule ning soovib sooritada tamattu¹ palverännakut ning astub selleks ihraami seisundisse, enne Kaaba juurde jõudmist hakkavad tal aga päevad, mida peaks ta tegema? Kas peaks ta kõigepealt sooritama hadži ja alles siis omra?*

Vastus: Ta peab oma omra jaoks võetud ihraami seisundisse jääma. Kui ta päevad lõppevad enne 9. dhu-l-hižžat (st Arafati päeva) ja ta saab omra ära teha, peab ta seda tegema, seejärel võtma ihraami hadži sooritamiseks ning mine-ma Arafatile. Kui ta päevad aga enne Arafati päeva ei lõpe, peab ta muutma oma palverännaku kavatsust, öeldes: „O Allah, astun ihraami seisundisse hadži ja omra jaoks.“ Seejärel sooritab ta oma palverännaku qiraani variandis. Tema ihraami astumine ning aidi päeval või hiljem ümber Kaaba kõndimine on piisavad nii hadži kui ka omra jaoks ning asendavad seega esimest ümber Kaaba ning Safa ja Marwa vahet käimist. Ta peab ohverdama ka qiraani ohvriani. Sheikh Ibn Baz

KAS SEE NAINE, KELLEL MAHRAMIT EI OLE, ON KOHUSTATUD PALVERÄNNAKUT SOORITAMA?

Küsimus: *Üks vagaduse poolest tuntud keskealine või pigem juba teatud vanuses naisterahvas tahab sooritada palverännakut, kuid tal ei ole mahramit². Samast riigist läheb palverännakule üks samuti vagaduse poolest tuntud meesterahvas, kellega lähevad kaasa ka tema perekonna naised. Kas too naine tohib palverännakut sooritada koos selle mehega, kui ta on pidevalt tolle perekonna naistega koos ning mees nende üle valvab? Kas tolles olukorras naine on kohustatud palverännakut sooritama või see kohustus temale ei kehti, kuna tal ei ole mahramit, kuigi on olemas majanduslikud võimalused?*

Vastus: Naine, kellel ei ole mahramit, ei ole kohustatud palverännakut sooritama, kuna mahram on naise puhul üks tingimustest, mis palverännaku sooritamiseks täidetud peavad olema, nagu ka majanduslikud ning füüsilised võimalused. Kui kõiki tingimusi täidetud ei ole, ei ole ka palverännak kohustuslik. Jumal ütleb:

„Inimkonnast need, kes võivad seda endale lubada, võlgnevad Jumalale palverännaku Kotta.“ (3:97)

Tal ei ole lubatud palverännakule ega muule reisile minna ilma abikaasa või muu mahramita. Al-Bukhari on kirja pannud, et Prohvet Muhammed (saws) ütles:

„Naisel ei ole lubatud reisida päeva ja öö distantsi ilma mahramita.“³

Al-Bukhari ja Muslim on ibn Abbasilt kirja pannud, et Prohvet Muhammed (saws) ütles:

„Mees ei tohi naisega üksi olla, kui juures ei ole naise mahramit. Ja naine reisib vaid koos mahramiga.“ Üks mees küsis: „O Jumala Sõnumitooja, mu naine läks palverännakule ning mina panin end kirja teatud sõjakäiguks.“ Prohvet (saws) vastas: „Mine koos oma naisega palverännakule!“⁴

Sellel arvamusel on al-Hasan, Ahmad, Ishaq, ibn al-Mundhir ja juriidilise arvamuse õpetlased (ashab al-ra'i). Seda peetakse õigeks arvamuseks, kuna see on kooskõlas sellega, mida prohvet (saws) on hadithides naise reisimise kohta öelnud. Malik, al-Shafi'i ja al-Auza'i on teisel arvamusel, kuid nende arvamus põhineb tõenditeta tingimustel.

Usuasjade komitee

1 Kõigepealt omra ja siis hadž. Täpsem info palverännaku erinevate variantide kohta –

2 Mahram – meessoost sugulane, kellega islami seaduse kohaselt veresuguluse tõttu ei ole lubatud abielluda, st isa, vend, vanaisa, onu, täiskasvanud poeg, lapselaps jne; või abikaasa.

3 Al-Bukhari

4 Al-Bukhari

KAS NAINE VÕIB IHRAAMI ASTUDA ÜKSKÕIK MILLISES RIETUSES?

Küsimus: *Kas naine võib ihraami astuda ükskõik millises riietuses?*

Vastus: Jah, ta võib tõesti ihraami astuda ükskõik millises riietuses, see tähendab naise jaoks ei ole palverännaku tegemiseks määratud mingit kindlat riietust. Kuid parim talle on astuda ihraami riietuses, mis ei ole mingil viisil ilustav ega jää teistele silma, kuna palverännakul puutub ta väga lähedaselt kokku võõraste meestega. Seega ei tohiks ta riietus olla mitte silmapaistev vaid pigem tavaline.

Sheikh ibn Baz

KAS IHRAAMI RIETUST VÕIB VAHETADA?

Küsimus: *Kas palveränduril on õigus oma riideid vahetada, et neid pesta?*

Vastus: Ihraami riiete pesemises ei ole midagi halba, nagu ei ole ka midagi halba teiste riiete selga panemises, et esimesi puhtaks pesta.

Sheikh ibn Baz

KUI NAISEL ON PÄEVAD JA TAL EI OLE AEGA OODATA, ET NEED LÄBI SAAKS

Küsimus: *Ifadhana⁵ tuntud Kaaba ümber kõnd on kahtlemata üks palverännaku väga olulisi tegusid. Kui menstrueeriv naine ei saanud seda oma päevade tõttu sooritada ning tal ei olnud ka aega oodata, kuni päevad läbi saavad, mis on legaalne seisukoht selles küsimuses?*

Vastus: Naisel ning tema mahramil on kohustuseks oodata, kuni menstruatsioon läbi saab, et ifadha Kaaba ümber kõndi sooritada. See arvamus põhineb Prohvet Muhammedi (saws) ütlusel, mille kohaselt, kui talle teatati, et ta naisel Safiyah'l on päevad, ta küsis: „Kas ta paneb meid ootama?“ Kui talle teatati, et Safiyah oli juba ifadha sooritanud, vastas ta: „Lähme siis!“⁶

Kui naisel ei ole võimalik oodata, kuid ta saab hiljem Mekasse tagasi pöörduda, et ifadhat sooritada, võib ta koju sõita ning hiljem tagasi tulla, kui päevad läbi on, et ifadha sooritada. Kui tal ei ole võimalust hiljem tagasi pöörduda, nagu paljude lääne ühiskonna või Indoneesia moslemite puhul, on tal õigus end (vere maha tilkumise eest) kaitsta ning nii ifadha sooritada, et ta palverännak täielik oleks. Seda lubavad paljud islami õpetlased, kaasa arvatud Sheikh al-Islam ibn Taimiya ning viimase õpilane ibn al-Qayyim.

Sheikh ibn Baz

5 Ümber Kaaba kõnd, mida sooritatakse 10. dhu-l-hižza päeval või hiljem.

6 Al-Bukhari

109. SUURA – ÄL-KÄÄFIRUUN^{1 2} – USKMATUD (6 äjät)

	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	bismillāhi r-rahmāni r-raḥiim.	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.
1	قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ	qul jā ājjuhā l-kāfirūn.	Ütle: O teie, kes te ei usu ³ ,
2	لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ	lā ā'budu mā tā'budūn.	ma ei kummarda seda, mida teie kummardate
3	وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ	wa lā āntum 'āābiduuna mā ā'bud.	ja teie ei ole kummardajateks sellele, mida mina kummardan.
4	وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ	wa lā ānā 'āābidum-mā 'ābāttum.	Ja mina ei saa kummardama seda, mida teie kummardate
5	وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ	wa lā āntum 'āābiduuna mā ā'bud.	ja teie ei saa kummardama seda, mida mina kummardan.
6	لَكُمْ دِينُكُمْ وَآلِي دِينِ	lāakum diinukum wa-lijā diin.	Teile jäägu teie usk ja minule minu oma.

¹ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on öelnud, et see suura on širkist (polüteismist) lahtiütlemine sellele, kes seda retsiteerib. (hasan hadith hadithikogumikest Ahmad, Abu Dawud ja At-Tirmidhi)

² Prohvet (صلى الله عليه وسلم) luges seda peatükki tihti sunna palvete (eriti hommikupalvele eelnevas ja päikeseloojangule järgnevas sunna palves) esimeses rakas, teises rakas aga peatükki 112. (Sahih Muslim 2:888, Sahih Muslim 1:502, Ahmad 2:24 ja 58, Ahmad 2:99 ja 94, Ibn Majah 1:363, An-Nasai 2:170)

³ Jumal ilmutas selle suura Muhammedile (صلى الله عليه وسلم) vastuseks Meka uskmatutele, kes pakkusid Muhammedile (صلى الله عليه وسلم) rahu tingimusel, et nemad aasta jooksul kummardavad tema Jumalat ja Muhammed (صلى الله عليه وسلم) kummardab aasta jooksul nende jumalusi. Seega on selle suura sõnum esmajoones suunatud Meka uskmatuile, kuid käib ka kõigi muude maailma uskmatute kohta. (Tafsir Ibn Kathir 10/109)

110. SUURA – AN-NAŞR¹ – VÕIT (3 äjät)

	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	bismilläähi r-raḥmääni r-raḥiim.	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.
1	إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ	idā žää'ä naşru llaahi wa l-faḥ.	Kui on tulnud Jumala võit ning vallutus ²
2	وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا	wa ra'aita n-nääsä jadḥuluuna fi diini lläähi afwuääžä.	ja sa näed inimesi hulgaliselt Jumala usku sisenemas,
3	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ ۖ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا	fä-säbbiḥ bi-ḥāmdi rābbikā wa-stağfirh. innāhu käänä tāuwābā.	siis ülista oma Isanda kiitust ja palu Temalt andestust. Tõesti, Ta on Andestav. ³

¹ Al-Bukhari on kirja pannud, et Ibn 'Abbas (رضي الله عنه) ütles: 'Umar võttis mind tihti vanade Badri (lahingu) meeste kohtumistele kaasa. Ühel neist oleks nagu minu (kohaloleku) vastu midagi olnud. Ta ütles: „Miks võtad sa ('Umar) ta meie istungitele kaasa, kui meil endil on lapsed nagu tema (*samas vanuses*)?” 'Umar vastas: „Tõesti, ta on nende hulgast, kes teavad.” Ühel päeval kutsus ta nad ja palus mul nende sekka istuda ning ma arvan, et ta kutsus mind tol päeval nende hulka vaid oma sõnade tõestuseks. Ta ütles: „Mida oskate te öelda Jumala selle väite kohta: „Kui on tulnud Jumala võit ning vallutus ...” Osad neist ütlesid: „Meil kästakse Jumalat ülistada ja Temalt andestust paluda, kui Ta meid aitab ja meile võidu annab.” Osad neist vaikisid ja ei öelnud midagi. Siis ütles ta ('Umar) mulle: „Kas sina ütled ka nii, Ibn 'Abbas?” Ma vastasin: „Ei.” Ta küsis: „Mida sina ütled?” Ma vastasin: „Jumal teatas Oma Sõnumitoojale sellega tema elu lõpust. Jumal ütles: 'Kui on tulnud Jumala võit ning vallutus ...', mis tähendab, et see on sinu elu lõpu tunnuseks, 'siis ülista oma Isanda kiitust ja palu Temalt andestust. Tõesti, Ta on Andestav.’” 'Umar bin Al-Khattab ütles siis: „Ma ei tea selle kohta midagi muud, kui mis sa just ütlesid.” (Fath Al-Bari 8:606; sama kinnitavad ka Ahmad 1:217, Fath Al-Bari 8:605, Sahih Muslim 1:350, Abu Dawud 1:546, An-Nasai Al-Kubra 6:525, Ibn Majah 1:287)

² Meka vallutus – Al-Bukhari on kirja pannud, et 'Amr Ibn Salamah ütles: Kui Meka vallutati, ruttasid kõik inimesed (*Araabia poolsaare elanikud*) Jumala Sõnumitooja juurde oma usku tunnustama. Mitmeid regioonid ootasid islami vastuvõtmisega, kuni Meka sai vallutatud. Inimesed ütlesid: „Jätke tema ja ta rahvas rahule. Kui ta nende üle võidu saavutab, siis on ta tõeline prohvet.” (Fath Al-Bari 7:616)

³ Masruq jutustas, et Aisha (رضي الله عنها) ütles: Oma elu lõpus ütles Jumala Sõnumitooja tihti: „Ülistus olgu Jumalal, kiitus olgu Jumalal! Jumal andestagu mulle, Tema poole pöördun ma kahetsuses.” Ja ta lisas: „Tõesti, mu Isand on mulle teada andnud, et ma näen oma kogukonnas märki ja kui ma seda näen, siis pean ma Tema kiitust ülistama ja Temalt andestust paluma, sest Ta on Andestav. Ja tõesti, ma olen seda (märki) näinud.” (Ahmad 6:35, Sahih Muslim 1:351)

111. SUURA – ÄL-MÄSÄD¹ – PALMIKIUD (5 äjät)

	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	bismilläähi r-rahmääni r-rahiiim.	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.
1	تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ	täbbät jädää äbii lähäbin wa täbb.	Hävigu Abu Lahabi ² käed ja hävigu ta ise! ³
2	مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ	mää ägnää 'ānhu määluhu wa mää käsāb.	Ei ta vara ega kasu ole abiks.
3	سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ	sājaşlaa nääran däätä lähāb.	Ta saab põletatud lõõmava leegiga tules,
4	وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ	w-āmra'ātuhu ḥämmäälätä l-ḥaṭāb.	nagu ka ta küttepuid kandev ⁴ naine,
5	فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۖ	fii žiidihää ḥāblum-min mäsād.	kelle kaelas on palmikiust nõör ⁵ .

¹ Suura on tuntud ka *al-lahabi* (leek) nime all.

² Prohveti (صلى الله عليه وسلم) onu; üks suurimaid islami vaenlasi.

³ Ibn 'Abbas (رضي الله عنه) jutustas: Kui värss „**Ja hoiata oma hõimu (O Muhammed) ...**“ (26:214) ilmutati, läks Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) välja ning kui ta oli A - afaa künka otsa roninud, hüüdis ta: „*jaa abaa ah!*“ (*Araabiakeelne väljend, mida kasutati abi kutsumiseks või teiste tähelepanu ohule pööramiseks.*) Inimesed küsisid: „Kes hüüab?“ Seejärel kogunesid nad ta ümber ning ta ütles: „Kas näete? Kui ma teile teataksin, et ratsanikud kappavad sellest künkast üles, kas siis usuksite mind?“ Nad vastasid: „Me pole iial su suust valet kuulnud.“ Ta ütles: „Ma olen teile vaid hoiatajaks saabuvast karmist karistusest.“ Abu Lahab ütles: „Et sa hävineks! Sa kutsusid meid kokku vaid selle pärast?“ Seejärel Abu Lahab lahkus ning ilmutati suura *Äl-Mäsäd*. (Sahih Al-Bukhari 6/4971)

⁴ Mujahid ütles: „küttepuid kandev“ tähendab (*araablaste toleaeegse väljendi kohaselt*), et ta laimas prohvetit (صلى الله عليه وسلم). (Sahih Al-Bukhari 6, 111. suura kommentaar)

⁵ See „palmikiust nõör“ on raudkett, mis asub põrgutules. (Sahih Al-Bukhari 6, 111. suura kommentaar)

PÕRGU JA PARADIIS

Autor: Abu Seyfullah

KÄEGAKATSUTAVAD TÕENDID

Inimkehasse on kokku koondunud pea kõik maapöues leiduvad ained. See tõendab, et inimene on loodud maisest materiasest ning me ei tule teiselt planeedilt. Kui eitame oma päritolu maisest materiasest, eitame ka meie eesiisa Aadamat. Maailma esimest inimest eitades eitame ka omaenese olemasolu.

Ja nad ütlevad: „Kui oleme kondid ja põrm, kas (tõesti) tõuseme üles uues loomises?“ Ütle: „Olgu te kasvõi kivi või raud või (mõni muu) loodu, mis on suurem (raskem luua) teie südames.“ Siis nad küsivad: „Kes meid tagasi toob?“ Ütle: „See, kes teid on kord juba loonud.“ Seejärel raputavad nad sulle pead ja küsivad: „Millal see saab olema?“ Ütle: „Võib-olla juhtub see peagi.“ (Koraan 17:49-51)

Eitades inimkeha materiaalselt koostist ei eita me üksnes ennast ja kogu inimkonda vaid ka palju teaduslikke fakte.

Kui me teavasse vaatame ja modernse aparatuuriga universumi uurime, jõuame äratundmiseni, et inimene ja isegi Maa ise tühjuses kulgevad. Me elame gigantses universumis, kus maakera pisikese liivaterana paistab ning inimene selles peaaegu olematu tundub. Allah julgustab meid selle üle järele mõtlema, kuna selle tulemusena jõuame teadmiseni, et Jumal on olemas.

Kas olete teie keerulisemad luua või taevas? Ta püstitas selle. (Koraan 79:27)

Tõesti, taevaste ja Maa loomine on suurem kui inimkonna loomine, kuid enamuses inimesi ei tea. (Koraan 40:57)

Tõepoolest taeva ja Maa loomine on suurem, kui inimese loomine. Enamus inimesi piirduvad oma mõtlemises ainult inimese loomisega, mis viib tihti selleni, et eitatakse taasärkamist. Universum oma suuruses tõestab, et „algus“ ei saa mitte naise mehe seksuaalsuhtest. Allah loob, mida ta ise tahab, seejuures pole Ta kellestki ega millestki sõltuv.

Ütle: „Rända läbi Maa ja vaata, kuidas Ta alustas loomist. Seejärel loob Jumal Teispoolse loomingu. Tõesti, Jumal on kõigeks võimeline.“ (Koraan 29:20)

Oli aeg, kus meil polnud materiaalselt keha; meist polnud midagi, isegi mitte juuksekarva. Esimese inimese loomine tõestab, et inimest (peale tema surma) on võimalik uuesti luua.

Kuidas saate te Jumalasse mitte uskuda, kui olite surnud ning Tema andis teile elu? Siis annab Ta teile surma, seejärel (Viimsel Kohtupäeval) jälle elu, siis pöördate tagasi Tema juurde. (Koraan 2:28)

Kuidas on see võimalik, et liha, veri ja luustik võib elada? Kes annab sellele materiale elujõu? Kuidas saab üks rusikasuurune lihatükk (aju) mõelda? Kuidas saab liha näha või kuulda? Kes usuks, et liha, millest koosneme, ka teist sorti maisest materiasest on?

Ja üks Tema märkidest on see, et Ta lõi teid põrmust, seejärel sai teist inimkond ning te asustasite Maa. (Koraan 30:20)

Universumis leiab aset pidev areng. Iga päev oleme selle tunnistajateks, kuidas Allah oma loomingu meie ümber ja meie sees jätkab. Taasärkamine on ka loomise areng ja on kuidagi imelik, et me seda endile ei tunnista.

O inimkond, kui te kahtlete ülestõusmises, siis tõesti Me löime teid põrmust, seejärel seemnetilgast, seejärel rippuvast vereklombist, seejärel väljakujunenud või väljakujunemata[1] lihatükist, et teile selgeks teha.[2] Ja me hoiame üsas keda tahame kindla ajani, seejärel laseme teil lapsena välja tulla, siis (anname jõudu,) et võiksite suureks kasvada. Ja teie hulgas on neid, kes surevad (noorelt) ja neid, kes jõuavad nii vanasse ikka, et pärast teadmist ei tea enam midagi. Ja sa näed maad viljatuna, kuid kui Me saadame sellele alla vett (vihma), see võib biseb, paisub ning laseb välja tulla kõiksuguseid ilusaid (taimi). See on seepärast, et Jumal on Tõde ning tõesti, Tema annab elu peale surma ning Ta on kõigeks võimeline. (Koraan 22:5-6)

Nendest värssidest saame jäeldada, et Allah taasärkamist elutu maaga võrdleb, mis ainult Tema käsu peale ärkab. Meie taasärkamine on teatud protsess. See värss teeb meile selgeks, et nagu vihm aktiveerib maapinnale kukkudes geneetilise koodi ja äratav selle ellu, nii aktiveeritakse ka inimese kood ja seda kohe peale jumalikku Tahet: "Ärka ellu ja eksisteeri!" Sarnasus taasärkamisega on surnud maapind, mille Allah vesinikioonidega, mis vihmaga kaasnevad, äratav.

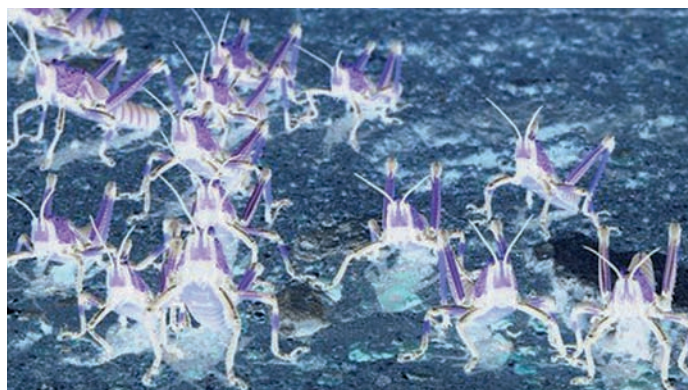
Maakeral on elanud miljardeid inimesi, iga indiviidi formaat on umbes 15 mikronit. Kui panna kõik see ühtekokku, ei suudaks me isegi klaasi täita. Kui Allah inimese geneetilise koodi aktiveerib, taastatakse surnud silmapilguga, kuna Allahil on võim kõige üle.

KOGUNEMINE.

Saabub päev, mil inimesed oma haudades ärkavad ja avastavad, et nad olid surnud. Inimesed tulevad kiirelt oma haudades välja ning teavad kohe, et saabunud on Viimne Kohtupäev. See on nagu tuleksid sa uksest, mille taha olid suletud, kui surid. Teiselpool ust on elu pärast surma.

Haudadest lahkumisega toimub samaaegselt inimeste kogunemine. Allolev Koraanivärss kirjeldab seda, kuidas see kogunemine toimub:

Alandlikkus silmis, väljuvad nad haudades kui hajuv rohutirtsuparv. (Koraan 54:7)

Rohutirtsud elavad kohati miljonisuuruses gruppides. Nad kaevavad oma munad maapõue ja kui nad sealt väljuvad ja maapinnale tulevad, on see kui tuleksid nad hauast. Ja nii tulevad ka inimesed oma haudadest.

Meie ümber toimuv igapäevane looming on tõend Jumala võimust ja tõendab omakorda, et see on piiritu:

Ja Tema märkidest on see, et taevas ja Maa seisavad Tema käsul. Siis, kui Ta teid üheainsa kutsega maa seest välja kutsub, te ka välja tulete. (Koraan 30:25)

Iga hetk avastame uusi isendeid, mis tõestavad uut loomingut. Inimesed peaksid selle üle järele mõtlema, see on Jumala piiritu võimu tõend; Ta loob, hävitab ja loob uuesti, millal iganes tahab. On imelik, et inimesed, kes seda loomingut iga päev näevad ning oma silmadega tunnistavad ikkagi taasloomist eitavad ning võimatuks peavad!

Siis teid tõesti Ülestõusmispäeval üles lastakse tõusta. (Koraan 23:16)

Ja iga hing tuleb, temaga koos juht ning tunnistaja[1]. (Koraan 50:21)

Tõesti, see on märgiks sellele, kes kardab Teisepooluse karistust. See on päev, mil inimesed kokku kogutakse ning see on päev, millest tunnistatakse. (Koraan 11:103)

Meid ei hoia uskumisest ju mitte kui midagi tagasi: iga inimene on võimeline uskuma. Jumal soovib meil uskuda ja uskmatus peab Ta suurimaks patuks:

Sel päeval kogub Ta teid Kogunemispäevaks kokku. See on võidu ning kaotuse päev ning kes usub Jumalasse ning teeb head, sellelt võetakse ta halvad teod ja tal lastakse siseneda aedadesse, mille all voolavad jõed. Nad jäävad sinna igaveseks. See on võimas saavutus. (Koraan 64:9)

ÄRKAMINE

Inimesed, kes universmi ja selle uurimisega tegelevad, on palju selle üle juurelnud, mis sellega juhtub, kuidas see hävineb ning kuidas see häving välja näeb.

Täpsed andmed selle kohta puuduvad, ainult Allah teab, kuidas näeb välja universum peale Viimast Tundi.

On olemas Koraanivärssid, mis kirjeldavad Maa struktuuri peale Viimast Tundi, maa on siis nimelt lame, täiesti tasane ja sellel puuduvad künkad ja orud:

Ja nad küsivad sinult mägede kohta, seega vasta: „Mu Isand teeb nad pihuks ja põrmuks, jättes järele vaid sileda pinna, kus ei ole näha ei nõgu ega kõrgendikku.“ Tol päeval järgitakse Kutsujat; sellest pole kõrvalekaldumist. Häälled vaikivad Kõige Armulisema ees ning pole kuulda muud kui sammu-

sahinat. (Koraan 20:105-108)

Taasärkamine on päev, mida kõik kardavad. Sellesse päeva usutakse, seda eitatakse, selles kaheldakse. Kõigil on sellega midagi pistmist; üks usub, teine ei ja kolmas kahtleb. Meie oleme selles kindlad, et see toimub:

Ja sarve puhutakse ning koheselt ruttavad nad oma haudadest oma Isanda juurde. Nad ütlevad: „Häda meile! Kes on meid meie puhkepaigast üles äratanud?“ See on, mida Kõige Armulisem on lubanud ning sõnumitoojad rääkisid tõtt. (Koraan 36:51-52)

päev, mil inimesele meenub, mille poole ta püüdis (Koraan 79:35)

Ja kui sarve puhutakse, tuleb raske päev, see ei ole kerge neile, kes ei usu. (Koraan 74:8-10)

ja kui põrgutuli lõõmama lüüakse ja kui paradiis lähedale tuuakse, teab iga hing, mis on ta (endaga kaasa) toonud. Siis vannun ma taganevate tähtede nimel, kulgevate ja loojuvate nimel (Koraan 81:12-16)

Kui see sündmus toimub, ei saa seda sündmust salata. See alandab (osaid) ning ülendab (teisi). (Koraan 56:1-3)

Seega jäta nad nende tühja jutu ja lõbustuste juurde, kuni jõuab päev, mida neile ette kuulutati; päev, mil nad nõnda kiiresti oma haudadest väljuvad, kui püstitatud iidoli juurde kiirustasid. Alandlikkus on neil silmis, alandus katab neid. See on päev, mida neile ette kuulutati. (Koraan 70:42-44)

VÕIMETUS

Taasärkamise päeval saavad inimesed ruttu aru, et neil pole ei abilisi ega ka mingit võimu. Maises elus hävitasid osad inimesed terveid rahvaid, kuritarvitades ühel või teisel viisil oma võimu, ent taasärkamise ajal roovavad ka nemad alasti ja võimetutena oma haudadest välja. Nende võim, jõud ja abilised võetakse neilt ära:

... päeval, mil uuritakse läbi kõik saladused, ja tal (inimesel) ei ole ei võimu ega abilist. (Koraan 86:9-10)

Suleiman ibn Amir edastas:

Peale taasärkamist tuleb päike 1-2 aasrenit inimestele lähemale. Suleiman ütles edasi: „Ma ei tea millist mõõtu sõnumitooja sellega mainis. Kui see on meie mõistes sama mõõt... Ta (Miklan) jutustas, et Prhovet (Jumala rahu olgu temaga) ütles korduvalt ütles: „Päike tuleb inimestele nii lähedale, et nad peaaegu sulavad. Inimesed sulavad, mõned pahkludeni, mõned põlvedeni ja mõned nabani ja veel mõned kuni nende kõrini...“ (Tirmidhi)

Päev, millal päike nii lähedale tuleb, kaitstakse osa inimesi varjuga, mille Allah nende jakos loob. Neid, kes kaitset naudivad, on seitset erinevat tüüpi, kellest

prohvet Muhammed (Jumala rahu olgu temaga) rääkis:

Allah kaitseb seitset erinevat tüüpi inimesi kosmose varjuga, samas kui teised seda kaitset ei saa:

(Need inimgrupid on:)

1. *Õiglased valitsejad*
2. *Noored inimesed, kes kasvavad Allahit ülistades*
3. *Need, kelle südamed on seotud mosheedega; kes palvetavad ja ootavad kogukonna palvet*
4. *Need, kes teineteist armastavad Allahi nimel ja oma elu alandlikkuses ja headuses veedavad*
5. *Need, kes armastusest Allahi vastu, pisar silmis varjatule mõtleavad*
6. *Need, kes hirmust Allahi ees ei riku abielu atraktiivse naisega, kes omab kõrget positsiooni ning ennast pakub*
7. *Need, kes maksavad vaestemaksu, ilma, et neid märgataks; need, kelle vasak käsi ei tea, mida parem käsi sadaqana annab.*

(Jami us Saghir)

IQRA

Toimetajad: Aisha ja Khadeja

Kujundus: Airi Hunt

Pildid: erakogu, internet

Kontakt ja ideed saata: info@islam.pri.ee

Mošee ja Eesti Islami Kogudus: Keevise tn 9, 11415 Tallinn, telefon 55 94 76 89

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub inshallah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.

Ежемесячник мусулман Эстоний "ЙКРА" выходит каждый месяц. Все мусулманы Эсоний могут участвовать и писать на эстонском или русском языке.